

La faràndula, un recurs educatiu per a la construcció de la identitat cultural de l'alumnat de 6è de primària de l'escola Sant Roc d'Olot
Marc Romero i Cano

**LA FARÀNDULA, UN RECURS EDUCATIU PER A LA CONSTRUCCIÓ
DE LA IDENTITAT CULTURAL DE L'ALUMNAT DE 6è DE PRIMÀRIA DE
L'ESCOLA SANT ROC D'OLOT**

**THE POPULAR AND FESTIVE IMAGERY, AN EDUCATIONAL TOOL
FOR INCREASING THE CULTURAL IDENTITY OF THE 6th PRIMARY
PUPILS OF SANT ROC SCHOOL**

Autor: Marc Romero i Cano

Director: Miquel Alsina Tarrés

Treball Final de Grau

Grau en Mestre d'Educació Primària

Facultat d'Educació i Psicologia

Universitat de Girona

Curs: 2022- 2023

ÍNDEX

1. RESUM	3
2. PARAULES CLAU	3
3. INTRODUCCIÓ	4
4. MARC TEÒRIC	5
4. 1 LA FARÀNDULA OLOTINA COM A ELEMENT D'IDENTITAT	5
4. 2 EL DECLIVI DE LES TRADICIONS A L'ESCOLA DE LA SEGONA DÈCADA DEL S. XXI	7
4. 3 LA IMPLICACIÓ DE LES NOVES GENERACIONS A LES TRADICIONS.....	9
5. MÈTODE	11
5. 1 Paradigma i pregunta d'investigació	11
5. 2 Contextualització i característiques de la mostra.....	13
5. 3 Disseny dels recursos del mètode d'aprenentatge.....	14
6. RESULTATS	16
6. 1 Coneixement de la faràndula per part de l'alumnat	16
6. 2 Percepció i usos de la faràndula, com a recurs educatiu durant l'educació primària per part dels docents de música	18
6. 3 Percepció de la faràndula per part de l'alumnat.....	21
6. 3. 1 Percepció de la faràndula per part de l'alumnat abans de la intervenció.....	21
6. 3. 2 Percepció de la faràndula per part de l'alumnat després de la intervenció.....	23
7. DISCUSSIÓ I CONCLUSIONS	25
8. REFERÈNCIES DOCUMENTALS	27
9. ANNEXOS	30

1. RESUM

Aquesta investigació té com a principal objectiu demostrar que la faràndula pot esdevenir un recurs educatiu que incrementa la identitat cultural de l'alumnat. Així doncs, mitjançant la fusió de diferents metodologies educatives actives s'opta per la creació i l'ús del mètode anomenat aprenentatge musical participatiu. Aquesta proposta no només ha aconseguit transmetre la faràndula d'una manera diferent, sinó també ha permès que l'alumnat hagi incrementat la seva interacció, motivació i consegüentment la seva identitat cultural fent ús d'aquest mètode, el qual aporta una millora en la transmissió del recurs de la faràndula a l'escola.

This research has the main objective of demonstrating that popular and festive imagery can become an educational tool that increases the cultural identity of the students. Therefore, through the fusion of different active educational methodologies, we opt for the creation and use of the method called musical participatory learning. This proposal has not only managed to pass on the popular and festive imagery differently but has also allowed the students to increase their interaction, motivation, and their cultural identity using this method, which provides a musical learning improvement at the school.

2. PARAULES CLAU

- . **Paraules clau:** identitat, cultura popular, educació musical, aprenentatge actiu.
- . **Key words:** identity, popular culture, musical education, active learning.

3. INTRODUCCIÓ

D'ençà que neixen, els olotins i olotines més petits viuen la faràndula d'una manera molt intensa i engrescadora segons diferents experts que ens indiquen que “els gegants d'Olot, en el segle transcorregut, s'han vist envoltats del fervor popular, especialment el del món infantil, que es renova constantment” (Murlà, 1989, p. 77).

Així doncs, des de ben petit que la faràndula ha format part de la meua vida i és que amb tan sols trenta- quatre dies de vida ja em varen portar el dia de la Mare de Déu del Tura a veure la meua estimada faràndula olotina ballar al bell mig de la plaça major d'Olot o quan tenia tan sols setze mesos, ja ballava el ball dels gegants d'Olot amb una manta o qualsevol indumentària que em feia casolanament, sense parar de pensar en la faràndula.

I és que la devoció que vivim i sentim els olotins i olotines per la imatgeria festiva i els gegants de la nostra ciutat, provoca que “estiguem convençuts que són els més macos del món” (Sala, 2020, p. 81). Així mateix, ho afirmaven els experts durant “el concurs de Gegants, Nans i Monstres que tingué lloc Barcelona l'any 1902 per les Festes de la Mercè, en el qual aconseguiren la Medalla d'Or i el Diploma d'Honor.” (Sala, 2020, p. 81).

Aquesta estima vers la faràndula de la ciutat, la qual és cara de veure, ja que només surten dues vegades a l'any, segons Sala (2020) “aquesta manca de facilitat per ser vistos contribueix al deliri que hom observa quan surten, un entusiasme compartit per petits i grans.” (p. 81). Així mateix, els gegants, els cabeçuts i els cavallets “ballen a la plaça Major per Corpus, com ho han fet des de sempre, i per les Festes del Tura, i sempre van acompanyats d'un flabiolaire i del Cap de Lligamosques” (Sala, 2020, p. 81). Així doncs, el fet que la faràndula sigui un d'aquells aspectes de la ciutat que s'ha mantingut inalterable durant segles, ha generat que aquest tret cultural propi esdevingui un símbol en aquests temps on tot està tan globalitzat i en canvi permanent.

Tanmateix, des dels seus inicis perquè la faràndula olotina pogués sortir als carrers els seus balladors eren pagats pel consistori, tal com ens expressa Murlà

La faràndula, un recurs educatiu per a la construcció de la identitat cultural de l'alumnat de 6è de primària de l'escola Sant Roc d'Olot
Marc Romero i Cano

(1989) que diu que “la referència documental més vella i coneguda és de l’any 1521, i parla del pagament de quatre sous en nom i per decisió dels còsols, << per balar lo yayant al Corpus de dit any >>.” (p. 72). Aquesta situació inicial, popularment se sap que continuà fins a les darreries dels anys 80 del s. XX, provocada per la falta de balladors i una manca d’estima vers la faràndula de la ciutat.

Així doncs, veient el problema del passat respecte a la identitat i intentant evitar que aquesta situació es torni a reproduir en un món de canvi constant, com el context d’un centre educatiu de la ciutat com és l’Escola Sant Roc formada per 454 estudiants provinents de 17 nacionalitats diferents, podríem considerar la faràndula un recurs a utilitzar, des de les escoles, per a la construcció de la identitat dels infants d’Olot?

4. MARC TEÒRIC

4. 1 LA FARÀNDULA OLOTINA COM A ELEMENT D’IDENTITAT

Segons Giménez (2005), “la identitat és el costat subjectiu o millor intersubjectiu de la cultura, la cultura interioritzada de forma específica, diferenciada i contrastada pels actors socials en relació amb altres actors” (p. 1). Així doncs, la faràndula olotina forma part d’un conjunt d’elements folklòrics i festius de Catalunya, però la seva diferència duta a terme pels ciutadans d’Olot ha permès crear un contrast amb la resta dels elements del conjunt català, que la fa única i inalterable.

Així mateix, com defensa Giménez (2005), “els conceptes d’identitat i cultura són inseparables, per la senzilla raó de què el primer es construeix a partir de materials culturals” (p. 2). Per tant, la faràndula olotina i la identitat dels olotins van interrelacionades entre si, pel simple fet que una part de la identitat cultural dels olotins s’ha creat mitjançant la faràndula olotina, que segueix les tradicions dels mateixos ciutadans d’Olot que són els que l’han creat de primera mà.

A més, segons Geertz (1992), “la cultura es presenta com una “teranyina de significats” que nosaltres mateixos hem construït” (Citat per Giménez, 2005, p. 2).

La faràndula, un recurs educatiu per a la construcció de la identitat cultural de l'alumnat de 6è de primària de l'escola Sant Roc d'Olot
Marc Romero i Cano

Així doncs, els mateixos olotins han creat amb el pas dels segles la seva pròpia "teranyina de significats", la qual fruit del procés construït conjuntament i de la qual creien que era factible construir-la, ha permès la creació i preservació de la faràndula olotina que coneixem actualment. Aquesta, representa una part cabdal de la cultura popular local de la qual n'és inevitable sortir-ne sense quedar impregnats d'alguns d'aquests tals culturals que ens aporta la teranyina construïda perseverament i amb pocs canvis amb el pas del temps.

No obstant el fet que la cultura sigui quelcom inalterable en alguns àmbits segons Giménez (2005), "la cultura no ha d'entendre's mai com un repertori homogeni, estàtic i immodificable. Al contrari, pot tenir a la vegada "zones d'estabilitat i persistència" i "zones de mobilitat" i canvi." (p. 3). Així doncs, una de les principals branques de la cultura popular d'Olot com és la faràndula, s'hauria de conservar mitjançant la tradició que segueix, ja que representa la base principal d'aquesta, però, en canvi, hauria d'evolucionar en la manera com s'ensenya, ja que el món és canviant.

Així mateix, segons Thompson (1998), "els significats culturals s'objectiven en forma d'artefacte o comportaments observables i per una altra s'interioritzen en forma "d'habitus", d'esquemes cognitius o de representacions socials" (Citat per Giménez, 2005, p. 3 i p. 4). Per tant, és necessari que realitzem un pas més fent que la faràndula evolucioni sense canviar les seves arrels i tradicions, que són la base que permet identificar-la arreu. D'aquesta manera, evitarem que aquesta sigui un comportament observable i simbòlic amb la finalitat que esdevingui una representació social, interioritzada i incorporada a la cultura de l'alumnat, fent que la faràndula es pugui representar socialment a l'aula.

A més Thompson (1998), defensa que "tot procés d'interacció implica que els interlocutors implicats reconeguin recíprocament alguna dimensió de la seva identitat" (Citat per Giménez, 2005, p. 6). Així doncs, amb l'objectiu que la faràndula esdevingui un recurs educatiu per fer créixer la identitat cultural local, és necessari que els agents socials com són els infants puguin aprendre-la mitjançant metodologies actives, ja que segons Guerra (2020), "el coneixement és una construcció col·lectiva" (p. 13). Per tant, el desenvolupament psicològic té el

La faràndula, un recurs educatiu per a la construcció de la identitat cultural de l'alumnat de 6è de primària de l'escola Sant Roc d'Olot
Marc Romero i Cano

seu origen en les interaccions que es mantenen amb altres persones, és a dir, no aprenem sols. D'aquesta manera, aconseguirem que la faràndula esdevingui un recurs educatiu que tingui cabuda des de les etapes més primerenques de la primària fins a les més tardanes.

A més, segons ens detalla Giménez (2012) al seu article d'investigació, els éssers humans ens trobem amb diferents capes d'identitats:

En una dimensió més profunda, el que més ens particularitza i ens diferencia és la nostra pròpia biografia inalterable, relatada en forma "d'història de vida". Aquesta dimensió de la identitat també requereix com a marc l'intercanvi interpersonal. En efecte, en certs casos aquest progressa a poc a poc a partir d'àmbits superficials fins a arribar a capes més profundes de la personalitat dels actors individuals, fins a arribar al nivell de les conegudes "relacions íntimes". (p. 13)

Així doncs, els éssers humans estem constantment exposats a diferents contextos de la vida quotidiana que ens propicien una interacció, la qual ens pot portar una identitat biogràfica i íntima, com la que tenim els ciutadans de Catalunya amb la diada de Sant Jordi, una celebració que germina i s'arrela des de ben petits a l'escola, creix i floreix paral·lelament quan ens fem adults i que proporciona un tret identitari que dona uns fruits per a tota la vida.

4. 2 EL DECLIVI DE LES TRADICIONS A L'ESCOLA DE LA SEGONA DÈCADA DEL S. XXI

La música és un aspecte essencial per a la vida que inconscientment ens ajuda i ens aplanar el camí per viure-la. Tant és així que "és declarada Patrimoni de la Humanitat per la UNESCO el 1994 i, anys més tard, també es configura com un àmbit del Patrimoni Cultural Immaterial de la Convenció per la Salvaguarda del Patrimoni Cultural Immaterial" (Martínez, 2021, p. 27). Així doncs, és indiscutible que una vida sense música és com un dia sense sol, ja que la música com el sol ens il·lumina per fora, però també per dins, tot aportant al nostre interior un esclat emocional indescriptible que ens permet continuar sonant com notes úniques i irrepetibles en la melodia de la vida.

Per aquest motiu, segons Bortolotto (2015), "salvaguardar el Patrimoni Cultural Immaterial no pot correspondre's en documentar la pràctica o protegir-la als espais de conservació, sinó que ha de comportar processos de tipus indirecte

La faràndula, un recurs educatiu per a la construcció de la identitat cultural de l'alumnat de 6è de primària de l'escola Sant Roc d'Olot
Marc Romero i Cano

(educatius, socials, polítics) que permetin als grups reproduir les manifestacions en qüestió.” (Citat per Martínez, 2021, p. 27 i p. 28). Per tant, una de les eines que tenim a l'abast perquè la música i tots els continguts que porta a la motxilla aquest àmbit proliferin és l'educació, ja que segons Pinto i Zarbato (2017), “l'educació es converteix en una eina que garanteix la sostenibilitat patrimonial i la connexió de l'alumnat amb la seva diversitat cultural i el seu entorn social, treballant des dels valors locals als universals.” (Citat per Martínez, 2021, p. 28).

Així doncs, als centres educatius hi ha l'eina clau per poder treballar el patrimoni immaterial de forma grupal, a través d'assignatures com la de Música que segons Fontal (2016) ens afirma que “una de les principals àrees encarregades de transmetre el nostre llegat patrimonial i la diversitat cultural ha estat l'Educació Artística” (Citat per Martínez, 2021, p. 28). Aquesta situació, des dels centres educatius d'Olot és un context que ja s'aplica des de les etapes més primerenques de l'educació on segons Sala (2020), “l'estimació de la faràndula ja es fomenta a les llars d'infants, on els pòsters d'aquesta i la música dels seus balls són presents de forma habitual.” (p. 81).

Tanmateix, aquesta transmissió del llegat patrimonial s'ha de traslladar als infants de forma profunda, és a dir, anant més enllà del que es dona a conèixer, si no segons Bonmatí (2014), “si acceptem el folklore tal com ens ve i deixem que ens arrossegui sense ull crític, ens arrisquem a fer, a l'escola i arreu, coses tradicionals, de cultura popular, amb les quals en el fons no estiguem d'acord” (p. 91 i p. 92).

Un exemple d'aquest desacord el trobem amb el conegut desafiament en què es troba la festa de la Castanyada, la qual segons Gairín i Ibáñez (1989), en el seu llibre anomenat *Festes i Tradicions a l'escola (tardor-hivern)*, ens defineixen els costums de la tradició de la Castanyada de la següent manera:

Els panellots són un record dels antics pans votius que s'oferien als morts per al seu viatge cap al més enllà. [...] L'endemà de Tots Sants és el dia commemoratiu dels morts o fidels difunts i tradicionalment coincideix amb el període de la sembra. [...] els pobles antics creien en la resurrecció de l'ànima i veien una certa analogia d'aquesta amb les llavors soterrades i el ressorgiment de les espigues pletòriques de gra. (Citat per Bonmatí, 2014, p. 92)

La faràndula, un recurs educatiu per a la construcció de la identitat cultural de l'alumnat de 6è de primària de l'escola Sant Roc d'Olot
Marc Romero i Cano

Així doncs, es tractava d'una tradició que lloava i tendia a rememorar els que ja no hi són entre nosaltres d'una forma agradable i sense tenir connotacions negatives. Unes connotacions que tenim actualment a través de la festivitat celta del Halloween, on segons Gimeno (1989), en el seu article ens exposa que:

Es creia que al pic de la mitjanit els morts de la família tornaven a casa per veure si tot rutllava bé, i calia deixar-ho tot a punt per no ofendre'ls. [...] La canalla era la qui ho passava més malament: [...] En anar a dormir, havien de pujar les escales de genollons i a cada graó havien de resar un Parenostre, ja que si no ho feien, vindrien les animetes a estirar-los els peus mentre dormissin. (Citat per Bonmatí, 2014, p. 92)

D'aquí la tradició, vinguda d'aquest càstig, on molts infants demanen caramels per les cases vestits de diferents éssers relacionats amb el mal. Aquestes creences negatives propicien que els infants es disfressin de quelcom negatiu a través "d'invocar-imitar uns morts pretesament venjatius: «Ensurt o llaminadura», és a dir, 'Ens dones caramels o et fem una mala passada'." (Bonmatí, 2014, p. 93).

Com aquest anterior exemple en tenim d'altres com és el cas del Tió, el qual és ben conegut que l'escola li donà un impuls durant la transició democràtica, però segons Soler (2001), "la seva popularització no sembla que hagi estat orientada amb gaire encert: descontextualitzada de l'àmbit domèstic i de la comunitat familiar, es va voler convertir en una mena de joc de plaça" (Citat per Bonmatí, 2014, p. 95). Aquesta degradació cultural, vinguda per la seva popularització, ha propiciat que aquesta es descontextualitzés del seu ambient íntim i familiar associat al Tió, dins les llars familiars.

Així doncs, aquesta situació de descens en què es troben actualment tradicions tan conegudes com la Castanyada i el Tió, ens augura que això només és la punta de l'iceberg d'un problema que hem de combatre, perquè el següent afectat no sigui el patrimoni local, com és la faràndula. Per evitar casos com aquests, certes regions estatals com la Regió de Múrcia han creat la llei de la música que segons Martínez (2021), "recull les mesures pel foment, la promoció i la difusió de la música de la Regió de Múrcia, així com el registre, la conservació i la posada en valor del seu patrimoni musical." (p. 28).

4. 3 LA IMPLICACIÓ DE LES NOVES GENERACIONS A LES TRADICIONS

Segons Tubert (2020), "l'estima per la cultura popular es pot heretar a través de la tradició familiar o bé es pot aprendre a l'escola." (p. 90). Així doncs, els docents

La faràndula, un recurs educatiu per a la construcció de la identitat cultural de l'alumnat de 6è de primària de l'escola Sant Roc d'Olot
Marc Romero i Cano

tenen a les seves mans escollir la via de transmissió d'aquesta cultura popular o de desestimar-la com ha passat i continua passant, actualment, amb la dansa tradicional que segons Vila (2008), "en arribar a primària, la relació amb el cos, el moviment i el ritme es va apagant i es va canviant per hores i hores d'estar asseguts." (p. 280).

Aquesta situació, segons Vila (2008) genera que ens trobem "en un atzucac, és un peix que es mossega la cua: si no hi ha espectadors no hi ha espectacle, però si no hi ha espectacle no hi ha espectadors." (p. 278). Per tant, si volem futurs ciutadans que valorin la cultura estimant-la com un element de pertinença que forma part de les seves capes identitàries hem de promoure des de les escoles aquesta cultura popular. N'és un exemple el projecte educatiu sortit de les dues escoles del municipi de Porqueres, el Pla de l'Estany, el qual va permetre la creació dels capgrossos del poble, on segons l'article de Tubert (2020), s'exposa que:

Un grup d'alumnes dels dos centres els van dibuixar, inspirats en llegendes com la que narra el naixement de l'estany de Banyoles o en les històries de fades del bosc encantat de les Estunes, i també en llocs i activitats econòmiques característiques del municipi. Un cop escollits els dibuixos, es van portar a un taller de construcció, i d'aquí van sortir en Morgat, el Bou, el Primitiu, l'All, la Goja i el Drac. (p. 92)

Així doncs, petits projectes educatius com aquests ajuden a implicar les noves generacions dins la cultura popular. Així mateix, si tenim present que majoritàriament segons Bonmatí (2014), "accedim a la cultura tractant amb persones" (p. 91) i segons Thompson (1998), "tot procés d'interacció implica que els interlocutors implicats reconeixin recíprocament alguna dimensió de la seva identitat" (Citada per Giménez, 2005, p. 6), hem d'optar per vies d'aprenentatges culturals on l'alumnat pugui interaccionar amb els seus companys d'aula, ja que aquesta metodologia pedagògica repercutirà a la identitat de l'alumnat.

Per aquest motiu, podem optar per les metodologies basades en un aprenentatge actiu, ja que segons Shindryaev (2016), "fomenten l'autosuficiència dels estudiants i la seva motivació professional" (Citada per Palau i Santiago, 2021, p. 8). Així mateix, segons Hattie (2015) "la interacció amb el professor i els companys, proporciona més possibilitats de treballar el pensament crític, diferents formes

La faràndula, un recurs educatiu per a la construcció de la identitat cultural de l'alumnat de 6è de primària de l'escola Sant Roc d'Olot
Marc Romero i Cano

d'evidenciar el que s'ha après, l'accés als materials i als continguts d'aprenentatge" (Citat per Palau i Santiago, 2021, p. 6).

Aquestes metodologies educatives actives insten a l'alumnat a implicar-se tot aprenent de forma grupal, de manera que tenint present que a la cultura s'hi accedeix a través de les interaccions amb les persones, és possible que resultin ser unes bones aliades per realçar l'estima vers la cultura popular de Catalunya i consegüentment incrementar la identitat de l'alumnat des de les aules.

5. MÈTODE

5.1 Paradigma i pregunta d'investigació

Durant aquest procés de recerca s'ha realitzat una investigació circumscrita dins el model del paradigma naturalista, el qual està "orientat al descobriment explorador, expansionista, descriptiu i inductiu a partir del qual s'assumeix una realitat dinàmica." (Tejedor, 1986, p. 84). Així doncs, aquesta realitat dinàmica i canviant, observada a través del diari de camp, és la que ens ha permès seleccionar els articles prèviament emprats pel marc teòric, així com emergir la pregunta d'investigació inicial de la qual partim, la qual esdevé l'objectiu principal d'investigació que és lícit donar resposta mitjançant la següent pregunta:

- **És la faràndula un recurs educatiu per a la construcció de la identitat cultural de l'alumnat de 6è de primària de l'escola Sant Roc d'Olot?**

Durant aquest procés analític- inductiu, on l'individu és el constructor de la realitat a analitzar, la variable utilitzada rau en l'adaptació del contingut i els materials mitjançant l'ús de metodologies actives. La trilogia metodològica emprada, la qual és fusionada entre sí, està formada per la metodologia de l'aprenentatge basat en reptes (ABR), l'aprenentatge basat en problemes i el mètode nord-americà anomenat "Design Thinking", les quals juntes creen una simbiosi apropiada de ser anomenada com a aprenentatge musical participatiu que es presenta a l'alumnat a través d'una situació d'aprenentatge (Vegeu *annex 1*). Aquesta proposta, de la qual se'n deriva una fórmula de recerca adaptada i creada per a la investigació és utilitzada com un recurs pedagògic de caràcter experimental, a partir del qual es concep com a element d'anàlisi i de millora de l'educació musical.

La faràndula, un recurs educatiu per a la construcció de la identitat cultural de l'alumnat de 6è de primària de l'escola Sant Roc d'Olot
Marc Romero i Cano

El rol adoptat com a investigador dins el procés, ha estat el d'observar, analitzar, modificar i construir un seguit de recursos adaptats a nous mètodes per a posteriori visualitzar, analitzar, classificar i avaluar la motivació, la interacció social i la identitat de l'alumnat amb la fórmula creada. D'aquesta manera obtindrem dades reals, amb una riquesa social i profundes, que no només parteixen "d'una realitat simbòlicament estructurada a partir de l'observació, sinó que s'hi ha format part dins d'aquesta realitat per comprendre-ho." (De Gialdino, 1992, p. 28).

Per a l'adquisició, l'anàlisi i l'avaluació de les dades de recerca s'ha procedit a l'ús d'un procés d'investigació híbrid generalment qualitatiu, a partir del qual se'n categoritza una trilogia de fases que el conformen, on també hi ha una modesta part de dades de caràcter quantitatiu dins el primer instrument d'anàlisi.

Al llarg de la primera fase d'investigació, s'ha fet ús d'un mètode de recerca de caràcter quantitatiu, mitjançant un qüestionari, el qual ens permet analitzar les dades obtingudes. A més, dins aquest primer instrument plantejat s'hi afegeix un recurs de caràcter qualitatiu, a través del diari de camp, que té la finalitat d'observar i analitzar els coneixements de l'alumnat vers la faràndula, així com replantejar nous escenaris metodològics dins el món de l'educació musical. Per a l'ús dels dos instruments s'optà per analitzar un grup de 52 estudiants de 6è de primària, el qual en el cas del primer instrument interaccionà amb aquest durant 15 minuts amb la finalitat de manifestar quins coneixements tenen de la faràndula, ara que clausuren l'etapa d'educació primària bàsica.

Durant la segona fase de recerca, s'estableix una perspectiva clarament qualitativa mitjançant una entrevista estructurada a diferents docents especialistes de música de la ciutat d'Olot, així com de l'escola de pràctiques. Aquest instrument consisteix en un conjunt de vint-i-una preguntes que pretenen analitzar qualitativament el mètode de transmissió de la faràndula durant l'educació primària i la percepció que en tenen d'aquesta els professionals. Cada una de les entrevistes s'ha enregistrat auditivament amb la finalitat de completar les preguntes amb les seves respostes corresponents i així analitzar i valorar els

La faràndula, un recurs educatiu per a la construcció de la identitat cultural de l'alumnat de 6è de primària de l'escola Sant Roc d'Olot
Marc Romero i Cano

mètodes pedagògics musicals que s'apliquen per a la transmissió de la faràndula a l'alumnat.

A la tercera fase, es procedeix a l'ús d'un mitjà de recerca merament qualitatiu, el qual segueix amb el mateix procediment de l'entrevista estructurada, però aquesta es durà a terme abans i després de realitzar la intervenció musical que permetrà donar resposta a la pregunta inicial plantejada i que esdevé l'objectiu de la investigació. L'ús d'aquest instrument a priori i a posteriori de la intervenció musical, permetrà analitzar, observar i valorar l'evolució dels 52 estudiants de 6è de primària de l'escola Sant Roc, és a dir, que facilitarà conèixer la percepció i la valoració del docent en pràctiques vers els aprenentatges dels estudiants. A més, permetrà valorar qualitativament si la proposta escollida és un mitjà que permet que la faràndula sigui un element constructor de la identitat de l'alumnat entrevistat.

Cal destacar que les dades registrades mitjançant els instruments d'anàlisi utilitzats han estat prèviament autoritzades i al·legades per les famílies i el centre educatiu, regint-se amb els principis de la recerca ètica.

5. 2 Contextualització i característiques de la mostra

Aquest procés de recerca s'ha dut a terme dins el context d'un centre educatiu de primària de la comarca de la Garrotxa, en concret, a l'escola Sant Roc d'Olot, un centre de primària que actualment dona servei a 454 estudiants. Les famílies del centre la majoria són d'origen català, tot i que moltes d'aquestes tenen arrels andaluses. Així mateix, el centre educatiu té prop d'un 30% de famílies nouvingudes d'origen estranger, les quals la majoria provenen de Gàmbia, Colòmbia, Índia, Hondures, Marroc i Ucraïna. Aquesta diversitat comporta que hi hagi un gran nombre de nacionalitats a l'aula, en concret, 17 nacionalitats diferents. L'escola Sant Roc és un centre ubicat a una zona d'Olot, on segons un mapa sociodemogràfic del consistori de la ciutat, el 18% de la població és d'origen estranger, tot i que els membres més joves d'aquesta població estrangera han nascut a Catalunya.

La faràndula, un recurs educatiu per a la construcció de la identitat cultural de l'alumnat de 6è de primària de l'escola Sant Roc d'Olot
Marc Romero i Cano

Per a la mostra escollida es va comptar amb un conjunt de 52 alumnes de 6è de primària (24 nens i 28 nenes) de dues classes diferents, els quals tenen entre 11 i 12 anys. El conjunt d'alumnes constituït està format per 16 membres que disposen d'un PI, d'entre els quals hi ha 2 membres amb dislèxia i 4 amb TDAH. No obstant això, els estudiants presenten una actitud òptima i molt participativa vers les innovacions a l'aula.

5. 3 Disseny dels recursos del mètode d'aprenentatge

El disseny dels recursos per a la metodologia d'aprenentatge aplicada a l'aula, es dissenyà a través d'eines digitals que s'observen i es detallen a la figura 1, que reitera la demostració presentada a l'alumnat segons l'ordre dels nombres marcats en una de les situacions d'aprenentatge.

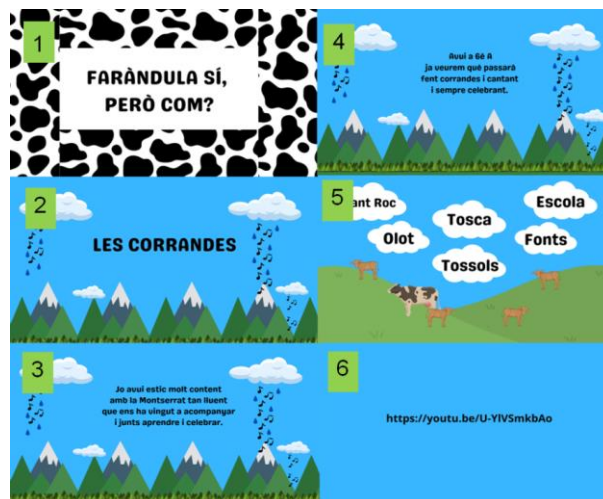

Figura 1. Recursos creats per a la primera sessió de la situació d'aprenentatge. 2023. Marc Romero.

Per a la creació del material col·laboraren inicialment el docent de música del centre així com membres de l'equip directiu d'aquest. Aquests docents contribuïren a l'elaboració dels recursos aportant propostes relacionades amb la temàtica a tractar, en consonància a la programació trimestral d'aquests i del centre educatiu. Així mateix, també col·laboraren aportant una visió democràtica, sostenible i musical per a l'ús d'alguns recursos educatius com el que consta a la Figura 2, on es reproduïx la partitura del ball dels vedellets presentada.

La faràndula, un recurs educatiu per a la construcció de la identitat cultural de l'alumnat de 6è de primària de l'escola Sant Roc d'Olot
Marc Romero i Cano

EL BALL DELS
VEDELLETS Marc Romero Cano

Figura 2. Partitura creada per al ball dels vedellets de l'escola Sant Roc. 2023. Marc Romero.

L'estructuració dels materials creats, s'usen al llarg de les sessions tenint present la metodologia de l'aprenentatge basat en reptes (ABR), l'aprenentatge basat en problemes i el mètode d'aprenentatge del "Design Thinking". Aquesta trilogia metodològica, ens permet agafar tres aspectes essencials de cada una com per exemple treballar un problema real en grup, solucionant-lo mitjançant un repte que ens insta a trobar diverses solucions que s'estructuraran a partir del sistema organitzatiu grupal del "Design Thinking". En aquest mètode, cada membre del grup, fa una proposta individual, la presenta i s'escull la més adequada permetent adhesions d'altres propostes del grup.

Aquesta proposta, es decidí conjuntament amb el personal docent esmentat a priori i tenint present la celebració de la diada de Sant Jordi al centre educatiu, dia en què es donà a conèixer els resultats escollits democràticament de dos dels aprenentatges realitzats al llarg de les sessions.

Per obtenir el resultat final del mètode d'investigació, durant el procés de recerca s'optà per l'ús d'una proposta metodològica participativa, on l'alumnat aprengué la faràndula interaccionant amb els companys, en grups. A més, es decidí que aquest s'hi involucrés el màxim possible, fent ús de les TIC i implicant-lo en el procés democràtic de les votacions. Així doncs, els recursos propiciaven un procés d'interacció que segons Thompson (1998), "implica que els interlocutors

La faràndula, un recurs educatiu per a la construcció de la identitat cultural de l'alumnat de 6è de primària de l'escola Sant Roc d'Olot
Marc Romero i Cano

implicats reconeixin recíprocament alguna dimensió de la seva identitat.” (Citat per Giménez, 2005, p.6).

6. RESULTATS

Els resultats que es presenten a continuació s'aglutinen en un conjunt de tres categories classificades via quatre instruments de recollida d'evidències emprats al procés d'investigació i exposats dins l'apartat del mètode, els quals vertebraven una part del treball i l'anàlisi d'aquest. Així mateix, tenint present el paradigma naturalista, en el qual s'emmarca el procés d'investigació, la codificació realitzada que ha permès classificar la informació recollida s'ha dut a terme a posteriori de la primera fase de la investigació, on després d'una minuciosa revisió i anàlisi dels resultats ha permès classificar aquests. Així doncs, seguim el que diuen els experts on “la codificació força a l'investigador a veure cada detall, cada cita textual, i així determinar què aporta a l'anàlisi.” (Fernández, 2006, p. 4).

Al llarg dels resultats exposats s'hi integren evidències de caràcter qualitatiu i també quantitatiu. Aquestes últimes són presentades en un format híbrid, justificant quantitativament les dades qualitatives observades a través del diari de camp. Pel que fa a les dades de caràcter qualitatiu, aquestes es manifesten a través de la codificació que permet fer una interpretació i una anàlisi descriptiva acurada.

6. 1 Coneixement de la faràndula per part de l'alumnat

Aquesta categoria emmarcada dins els dos primers instruments d'anàlisi, com són el diari de camp i el qüestionari que trobem dins la primera fase de la investigació, fa referència al coneixement de l'alumnat vers la faràndula. Aquesta categoria, mitjançant el diari de camp (Vegeu *annex 2*), ens demostra que una gran part de l'alumnat de 6è de primària “a través de la conversa que vaig mantenir amb ells, molts no sabien què era la faràndula, de fet alguns comentaven que no l'havien vist mai i fins i tot dubtaven del significat de la paraula” (20 de març de 2023).

Al mateix temps, a través del qüestionari (Vegeu *annex 3*), aquesta categoria també ens demostra un elevat desconeixement vers la faràndula a 6è de primària,

La faràndula, un recurs educatiu per a la construcció de la identitat cultural de l'alumnat de 6è de primària de l'escola Sant Roc d'Olot
 Marc Romero i Cano

on ens mostra a través de la següent pregunta; "Saps què és la faràndula?", que un 59,6% de l'alumnat no la coneix. Trobem un 57,7% de desconeixença a la classe de 6è A i un 61,5% a la classe de 6è B. Per tant, el qüestionari realitzat ens ha permès confirmar el desconeixement vers la cultura popular local, com la faràndula, observat prèviament a través del diari de camp.

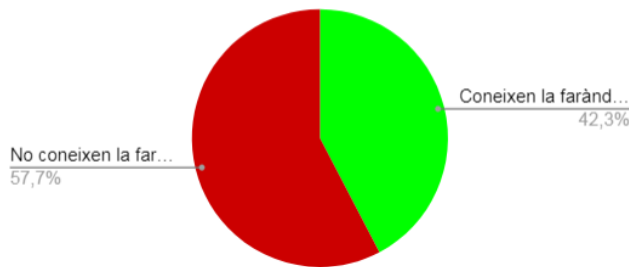

Figura 3. Diagrama de sectors que exposa el coneixement de la faràndula per part de la classe de 6è A. 2023. Marc Romero.

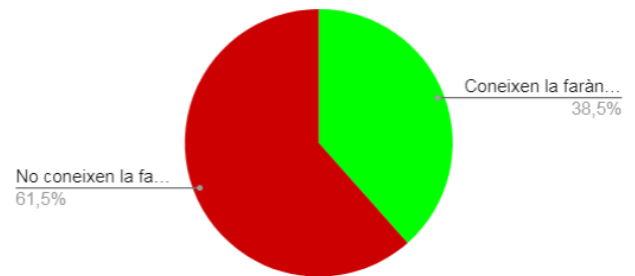

Figura 4. Diagrama de sectors que exposa el coneixement de la faràndula per part de la classe de 6è B. 2023. Marc Romero.

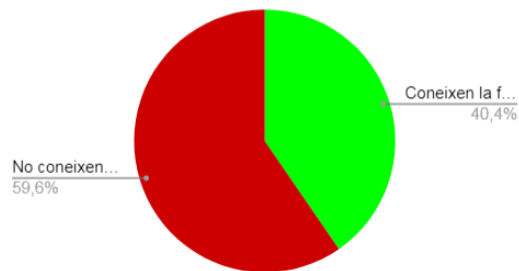

Figura 5. Diagrama de sectors que exposa el coneixement de la faràndula de tot l'alumnat de 6è. 2023. Marc Romero.

Així mateix, la investigació ens evidencia una moderada desconeixença vers les festes i celebracions de la cultura popular catalana, on les dades registrades mitjançant la pregunta "Quines festes i celebracions de la cultura popular catalana coneixes?", ens mostren que un 50% de l'alumnat de 6è de primària de l'escola coneix alguna festa o celebració de Catalunya. Concretament, un 57,7% a la classe de 6è A i un 42,3% a la classe de 6è B.

Figura 6. Diagrama de sectors que mostra el coneixement de festes i celebracions catalanes de la classe de 6è A. 2023. Marc Romero.

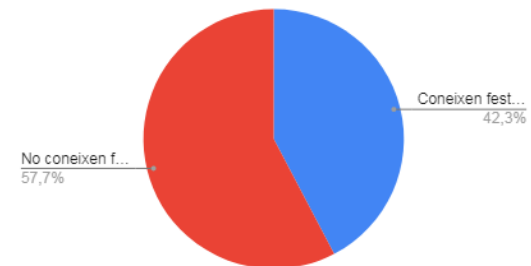

Figura 7. Diagrama de sectors que mostra el coneixement de festes i celebracions catalanes de la classe de 6è B. 2023. Marc Romero.

La faràndula, un recurs educatiu per a la construcció de la identitat cultural de l'alumnat de 6è de primària de l'escola Sant Roc d'Olot
Marc Romero i Cano

A més, amb la finalitat de filar més prim i descobrir aquell alumnat que de veritat coneix la faràndula, s'ha constatat que dels 52 estudiants de 6è de primària de l'escola Sant Roc d'Olot, només un 25% coneix el nom de la faràndula del barri de Sant Roc. Així mateix, les dades registren que un 32,7% de l'alumnat coneix els mesos que podem veure ballar la faràndula de la ciutat d'Olot i un 59,6% afirma saber a quin ball se li atribueix la coneguda lletra del "na- nari, na- nari" a la ciutat, que equival a la lletra popular del ball dels gegants d'Olot.

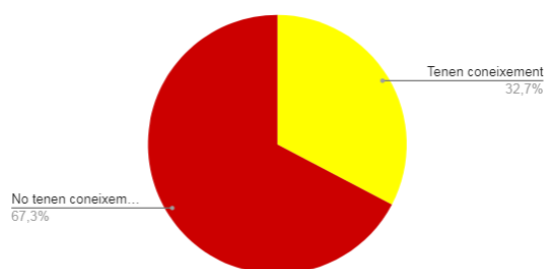

Figura 8. Diagrama de sectors exposa el coneixement que té l'alumnat de 6è vers els mesos que podem veure ballar a la faràndula. 2023. Marc Romero.

Figura 9. Diagrama de sectors que exposa el coneixement que té l'alumnat de 6è vers l'atribució del "na-nari" al ball dels gegants d'Olot. 2023. Marc Romero.

6. 2 Percepció i usos de la faràndula, com a recurs educatiu durant l'educació primària, per part dels docents de música

A la segona categoria de la investigació realitzada hi ha present el tercer instrument del procés de recerca, on mitjançant el recurs de l'entrevista (Vegeu *annex 4*) ens posa de manifest la percepció dels especialistes de música de tres escoles diferents de la ciutat d'Olot vers el recurs de la faràndula dins l'aprenentatge a l'educació primària.

Les dades enregistrades ens indiquen que els especialistes de música de les escoles Sant Roc, Malagrida i Pla de Dalt consideren important la faràndula per a l'escola. En el cas de l'escola Sant Roc i l'escola Malagrida, els especialistes ho veuen més com un saber per ser après a les etapes d'educació infantil, en canvi, l'especialista musical de l'escola Pla de Dalt considera que es pot treballar a tots els cicles educatius. No obstant les diferències manifestades, els tres especialistes (28 de març de 2023) constaten que "la faràndula és important per al creixement de la identitat dels infants, sobretot per l'alumnat nouvingut, ja que en una gran part dels casos els pot ser una oportunitat per fer-se més seva la ciutat".

La faràndula, un recurs educatiu per a la construcció de la identitat cultural de l'alumnat de 6è de primària de l'escola Sant Roc d'Olot
Marc Romero i Cano

En relació amb la metodologia emprada, les tres escoles mostren mètodes d'aprenentatge diferents. En el cas de l'escola Pla de Dalt l'especialista opta per ensenyar els gegants, els cabeçuts i els cavallets a cicle infantil, treballant l'estructura de la dansa amb els colors de les figures i els seus elements.

Pel que fa a l'etapa de la primària, a cicle inicial es treballa la faràndula que té cada barri de la ciutat i a cicle mitjà la faràndula del consistori analitzant-ne les músiques i els instruments que les sonoritzen i el ball del drac de l'escola. En aquests dos primers cicles de l'educació primària, es relaciona els aprenentatges musicals paral·lelament amb l'àrea de coneixement del medi. Finalment, el cicle estrella de la primària és el cicle superior, on l'alumnat treballa la faràndula de l'escola, que és la mateixa versió que la d'Olot, però adaptada per a infants, a través de les danses d'aquesta. Per treballar-la a l'escola Pla de Dalt sempre s'ensenya la faràndula en horari de classe.

A l'escola Malagrida, l'especialista musical opta per treballar la faràndula combinant-ho amb les hores de classe i les hores d'esbarjo. El centre educatiu treballa la faràndula d'Olot a cicle infantil, mitjançant les seves danses, i al final d'aquesta etapa, al curs d'15, es treballa la Cuca Fera, una figura festiva que és ballada per l'alumnat d'aquest curs. Pel que fa a la resta de cursos, no es treballa la faràndula fins a 6è de primària, on l'alumnat aprèn les danses en relació amb la faràndula de l'escola, mitjançant els cabeçuts, els dracs, els capgrossos follets i en Menja-aglans. A més, l'escola treballa la faràndula de forma intergeneracional, ja que les famílies participen en aquesta de forma extraescolar ballant la Fada Grida, que és la geganta de l'escola, o tocant instruments dins la banda que l'acompanya.

Finalment, a l'escola Sant Roc, la faràndula és treballada a cicle infantil, a través de les danses de la faràndula de la ciutat d'Olot, i aquesta no es torna a treballar fins al curs de 6è de primària, on l'alumnat aprèn les danses de les figures folklòriques de l'escola dins les hores d'esbarjo.

Pel que fa a la visió de treballar la faràndula a un curs concret, els tres especialistes coincideixen en el fet que s'hauria de treballar en diferents cicles educatius adaptant-la a cada curs. Tot i això, dos dels tres docents (28 de març

La faràndula, un recurs educatiu per a la construcció de la identitat cultural de l'alumnat de 6è de primària de l'escola Sant Roc d'Olot
 Marc Romero i Cano

de 2023), afirmen que “tot i no treballar la faràndula a tots els cursos educatius, un canvi de mètode seria òptim per fer de la faràndula un contingut més atractiu del que és”, mentre que la resta considera que aplicaria un nou mètode combinat amb el que tenen.

Així mateix, seguint amb la metodologia d'aplicar la faràndula a l'aula, els especialistes consideren que el fet que la música sigui universal i que, per tant, no és excloent haurien d'optar més per treballar la faràndula de forma participativa. Així doncs, els especialistes (28 de març de 2023) consideren que treballar la faràndula de forma participativa “permetria viure-la en tots els cinc sentits, ja que seria una oportunitat per desenvolupar la llengua, la creativitat i l'autonomia a l'hora d'elaborar creacions musicals i així enfortir els seus aprenentatges i el seu vincle amb la ciutat d'Olot”.

Per culminar aquesta categoria es recullen totes les informacions enregistrades a les entrevistes mitjançant aquest quadre- resum:

Figura 10. Quadre que resumeix les informacions registrades mitjançant les entrevistes a tres docents especialistes de música de la ciutat d'Olot. 2023. Marc Romero.

La faràndula, un recurs educatiu per a la construcció de la identitat cultural de l'alumnat de 6è de primària de l'escola Sant Roc d'Olot
Marc Romero i Cano

6. 3 Percepció de la faràndula per part de l'alumnat

Aquesta categoria on trobem present el quart instrument d'anàlisi, a través de l'entrevista (Vegeu *annex 5*), ens permet obtenir un registre de dades en relació amb la percepció de la faràndula que té l'alumnat abans i després del procés d'aprenentatge emprat. Així mateix, les evidències registrades ens manifesten diferents informacions codificades a través de la interacció, la motivació i la identitat de l'alumnat vers l'aprenentatge de la faràndula.

Al llarg d'aquesta categoria es pot observar que una majoria de l'alumnat entrevistat afirma que la interacció grupal és un puntal dins l'aprenentatge, així ho demostra un dels membres entrevistats (19 d'abril de 2023) que ens diu que “és una millora treballar la faràndula així, perquè nosaltres hem pogut treballar tots junts i hem après més. A més, ens sentim més de l'escola així, perquè el que fem ens fa veure que som escoltats.”

També esdevé un element clau l'aspecte motivacional, on més de la meitat de l'alumnat coincideix en què treballar la faràndula de forma participativa els ajuda a aprendre millor, tal com ens manifesta un dels membres entrevistats (20 d'abril de 2023) que ens diu el següent:

És una millora treballar la faràndula de l'escola així, perquè tot ho hem creat nosaltres i jo per exemple en el cas de fer la lletra del ball dels vedellets, com que no se'm dona tan bé m'ha anat molt bé fer-ho en grup, perquè hi havia companys que en sabien més i m'ajudaven a fer-ho millor.

A més, aquest mètode també afecta la identitat de l'infant, la qual ha incrementat, després que un 9,6% més de l'alumnat considerés que és important pel seu sentiment de pertinença a l'escola i la ciutat d'Olot, a posteriori de la intervenció realitzada. Així doncs, a partir de l'instrument d'anàlisi de l'entrevista s'ha enregistrat i codificat la següent informació relacionada amb aspectes de l'aprenentatge de l'alumnat:

6. 3. 1 Percepció de la faràndula per part de l'alumnat abans de la intervenció

. **La interacció dins l'aprenentatge:** des d'un principi una gran part de l'alumnat s'ha vist interessat en un aprenentatge que demanés interacció entre ells, tal com

La faràndula, un recurs educatiu per a la construcció de la identitat cultural de l'alumnat de 6è de primària de l'escola Sant Roc d'Olot
Marc Romero i Cano

demostra un dels membres entrevistats (23 de març de 2023), que ens diu que “a mi m’agradaria que fos més participativa la manera de treballar la faràndula, perquè ens uniria més”. A més, molts destaquen que la interacció els propiciaria una pèrdua d’inseguretats, pànics o vergonyes. Així mateix, una majoria de l'alumnat coincideix en què treballar a través d’una forma on es demana interacció pot ajudar a l’aprenentatge entre iguals, independentment del nivell dels membres del grup, i més de la meitat creu que treballar d’aquesta manera pot possibilitar un aprenentatge més fàcil de recordar.

. **La motivació dins l’aprenentatge:** aquest aspecte d’aprenentatge és dels que més ha donat per parlar amb l'alumnat entrevistat (24 de març de 2023), ja que una majoria d’aquest manifestava que:

A mi sí que m’agradaria i em motivaria més triar la música i la lletra d’en Roc i en Cuc perquè així la crearíem nosaltres i faríem més pinya amb els alumnes de l’escola.

Els motius principals que més els motivava per treballar la faràndula de forma participativa era el canvi de metodologia d’aprenentatge, el fet de poder elaborar ells mateixos les seves pròpies creacions i l’oportunitat de poder contribuir a una tasca que es quedaria per sempre a l’escola. Tot i això, uns pocs alumnes entrevistats (23 de març de 2023), comentaven el següent:

Jo crec que treballar la faràndula de forma participativa no canviaria res, perquè no hi veig el motiu que hagi de millorar.

. **La identitat vers els sabers a aprendre:** abans de dur a terme la intervenció, menys de la meitat de l'alumnat considerava important la faràndula per als estudiants del centre. Tot i això, un dels membres entrevistats (24 de març de 2023) considera que:

La faràndula és important perquè la gent quan els hi toqui ballar o treballar-ho així ja sabran què és i també perquè la gent es culturitzi amb les tradicions de l’escola i de la ciutat d’Olot.

Així mateix, un gran part de l'alumnat coincidia en el fet que si hagués tingut l’oportunitat d’haver participat en algun aspecte de creació musical del ball d’en Roc i en Cuc, que són els primers capgrossos de l’escola, ara segurament

La faràndula, un recurs educatiu per a la construcció de la identitat cultural de l'alumnat de 6è de primària de l'escola Sant Roc d'Olot
Marc Romero i Cano

s'identificarien més amb el centre educatiu, ja que tindrien el record d'haver marxat de l'escola havent col·laborat en una tasca que tindria una clara repercussió al centre educatiu durant molts anys.

6. 3. 2 Percepció de la faràndula per part de l'alumnat després de la intervenció

. **La interacció dins l'aprenentatge:** l'alumnat ha pogut comprovar com el fet de treballar en grup els ha beneficiat molt, tant pel que fa a l'aprenentatge, on s'ajudaven i alhora aprenien mútuament, com a nivell d'aula on creuen que el fet d'haver interactuat els ha aportat una unió que segurament sense aquestes sessions de la faràndula consideren que no s'hagués produït. Així mateix, més de la meitat dels entrevistats manifesten haver-se sentit escoltats per l'escola, pel simple fet d'haver treballat col·lectivament, a través de les TIC i votant de forma conjunta les creacions realitzades grupalment. Així ho manifesta un dels membres entrevistats (20 d'abril de 2023) que diu:

Ha estat una millora treballar la faràndula així, perquè nosaltres hem pogut treballar tots junts i hem après més i ens sentim més de l'escola si el que fem a la classe ens fa veure que som escoltats.

. **La motivació dins l'aprenentatge:** a diverses entrevistes s'ha donat el cas d'un canvi de perspectiva vers a diferents estudiants que inicialment creien que treballar la faràndula de forma participativa no milloraria la seva motivació dins l'aprenentatge. Alguns d'aquests membres entrevistats (19 d'abril de 2023), ara manifesten que:

M'ha agradat molt treballar la faràndula d'aquesta manera, perquè a totes les sessions m'he sentit motivat i mai m'he avorrit.

Així doncs, la nova metodologia ha permès que la major part de l'alumnat considerés que la seva motivació hagués canviat respecte al principi de les sessions, ja que creuen que l'originalitat, la participació que implica i el fet que sigui un aprenentatge on el resultat sigui consensuat entre tots els companys de l'aula i l'escola, els fa ser responsables d'un aprenentatge diferent vers un contingut rígid i tradicional com és la faràndula, i que té una repercussió real al centre educatiu. Aquesta repercussió que creuen que tindrà el que han creat, tot

La faràndula, un recurs educatiu per a la construcció de la identitat cultural de l'alumnat de 6è de primària de l'escola Sant Roc d'Olot
Marc Romero i Cano

aprenent simultàniament, una gran part de l'alumnat com aquest membre entrevistat (20 d'abril de 2023) considera que:

M'ha motivat molt poder treballar la faràndula i fer-ho d'aquesta manera on m'he sentit molt escoltada i que tot el que feia a música tenia una importància i una gran responsabilitat.

Aquestes dues sensacions que han viscut els ha fet incrementar la motivació inicial vers a un saber que una quarta part del curs de 6è de primària considerava que era per a nens més petits i que després de realitzar-ho la majoria s'ha adonat que era més divertit i difícil del que es pensaven.

. **La identitat vers els sabers a aprendre:** les evidències recollides ens continuen afirmant, que la importància de la faràndula hi és present dins l'òrbita del curs de 6è de primària del centre educatiu, segons manifesta una àmplia majoria de l'alumnat. Així doncs, una gran part d'aquest considera que després de la intervenció, l'ús de la faràndula com a recurs educatiu dins l'aprenentatge els ha permès sentir-se més de la seva classe i també de l'escola, perquè haver tingut l'oportunitat de crear la lletra i l'últim pas del ball dels vedellets els ha deixat una "petjada" del seu pas per l'escola. A més, un dels estudiants entrevistats (19 d'abril de 2023), després de la intervenció ens manifesta que:

La faràndula sí que és important, perquè és molt "guai" i pots aprendre coses noves com les que jo no sabia, després de sis anys a Olot perquè vivia a la Xina, i que em fan sentir que formo part de la ciutat.

Així mateix, després de la intervenció, més de la meitat de l'alumnat de 6è s'identifica més amb la faràndula, a causa d'haver contribuït grupalment a la història de l'escola a través de les seves creacions. A més, una quarta part de l'alumnat considera que la metodologia emprada ajuda a la faràndula, a l'escola i als nousvinguts d'Olot, tal com ho indica un dels membres entrevistats (20 d'abril de 2023) que ens diu que:

La metodologia que has creat per les classes crec que ajuda a la faràndula, a l'escola i a les persones que vénen a viure a Olot, perquè els alumnes col·laborem tot aprenent i potenciant la música i el ball i també fent de l'escola la millor del món.

La faràndula, un recurs educatiu per a la construcció de la identitat cultural de l'alumnat de 6è de primària de l'escola Sant Roc d'Olot
Marc Romero i Cano

7. DISCUSSIÓ I CONCLUSIONS

Una vegada exposats els resultats és lícit afirmar que aquests responen minuciosament a la pregunta d'investigació. Així doncs, si inicialment exposàvem que segons Sala (2020), "l'estimació de la faràndula ja es fomenta a les llars d'infants" (p. 81), actualment podem dir que aquesta afirmació és certa i que es continua fomentant a les escoles en alguna etapa educativa.

Tanmateix, els resultats obtinguts ens demostren que només un 40,4% de l'alumnat de 6è de primària de l'Escola Sant Roc coneix la faràndula, dada que ens demostra que aquesta estimació es degrada a mesura que l'alumnat va creixent fins a arribar a l'últim curs de l'educació primària. Així doncs, la transmissió del contingut de la faràndula és com un bulb que a les llars d'infants es cultiva i s'arrela, creix a les escoles durant l'etapa de cicle infantil, però aquest no floreix com és degut a les etapes educatives superiors.

Com s'ha pogut enregistrar, des dels centres educatius entrevistats s'utilitzen moltes activitats, de les quals algunes permeten mantenir aquesta identitat cultural local fent ús de la faràndula com un recurs a treballar grupalment, de forma activa i a qualsevol etapa educativa, mentre que d'altres resulten ser insuficients, ja que es transmeten, però no de la millor manera. Això, provoca que l'alumnat tingui una manca de coneixements culturals i d'identitat cultural local i també a nivell nacional on segons els resultats només un 50% de l'alumnat manifesta ser coneixedor de festes i celebracions tradicionals i típiques de Catalunya.

Així doncs, per aportar mesures necessàries que ens permetin pal·liar el problema exposat, la proposta creada a través de la fusió de tres metodologies educatives actives ha permès a l'alumnat comprovar l'impacte positiu que aquesta ha tingut al seu aprenentatge, el qual s'ha vist beneficiat per la unió que els ha portat a nivell de classe i també per l'aprenentatge que ha construït cooperativament. Aquests resultats ens afirmen el que segons Hattie (2015) "la interacció amb el professor i els companys, proporciona més possibilitats de treballar el pensament crític, diferents formes d'evidenciar el que s'ha après, l'accés als materials i als continguts d'aprenentatge" (Citat per Palau i Santiago, 2021, p. 6).

La faràndula, un recurs educatiu per a la construcció de la identitat cultural de l'alumnat de 6è de primària de l'escola Sant Roc d'Olot
Marc Romero i Cano

Així mateix, la proposta creada ha generat una implicació de l'alumnat, fent-los sentir responsables, importants i escoltats dins el procés d'aprenentatge, que ha generat un increment de la motivació per aprendre, mitjançant les creacions a realitzar i les votacions en les quals havien de participar. Aquestes dades ens afirmen que les metodologies actives segons Shindryaev (2016), "fomenten l'autosuficiència dels estudiants i la seva motivació professional" (Citat per Palau i Santiago, 2021, p. 8).

A més, fer ús de la faràndula com a recurs educatiu i utilitzant paral·lelament aquesta proposta d'aprenentatge, ha permès que l'alumnat se senti més de l'escola, del barri i d'Olot, ja que molts estudiants consideren que haver tingut l'oportunitat de crear la lletra i l'últim pas del ball dels vedellets els ha marcat en el seu pas per l'escola i fer-ho grupalment també.

Així doncs, els resultats ens confirmen el que Thompson (1998) defensa que "tot procés d'interacció implica que els interlocutors implicats reconeixin recíprocament alguna dimensió de la seva identitat" (Citat per Giménez, 2005, p. 6). Aquest fet s'ha pogut demostrar mitjançant l'ús de metodologies actives, les quals demanen interacció aprenent grupalment i la participació i implicació directa de l'alumnat, que ha permès que la identitat dels estudiants del curs de 6è de primària de l'Escola Sant Roc hagi incrementat un 9,6%, respecte a abans de la investigació. Aquesta dada juntament amb tots els resultats recollits ens afirmen que la faràndula és un recurs educatiu que serveix per a la construcció de la identitat de l'alumnat de 6è de primària de l'Escola Sant Roc d'Olot.

Tanmateix, tot i aquesta afirmació, al camí per arribar-hi hi aportaria una proposta de millora transcendent el qüestionari realitzat a la primera fase de la investigació també al curs de 5è de primària. D'aquesta manera podria aportar dades profitoses, de tot cicle superior, que justificarien el motiu per continuar-ho fent l'any següent.

La faràndula, un recurs educatiu per a la construcció de la identitat cultural de l'alumnat de 6è de primària de l'escola Sant Roc d'Olot
Marc Romero i Cano

Tot i això, a aquesta proposta de millora cal tenir-hi present les limitacions que s'han produït per realitzar la recerca com és el temps destinat al període de pràctiques, la impossibilitat de treballar la faràndula a altres cursos per la cultura de centre i el temps que requereixen les visites a altres centres educatius de la ciutat per realitzar aquestes investigacions al detall. També, podien haver sorgit altres limitacions mitjançant les implicacions ètiques, ja que és una investigació que requereix gravacions de vídeo o veu, les quals vaig realitzar sense cap handicap, ja que la implicació de l'alumnat i de les famílies va ser excel·lent.

No obstant això, la investigació realitzada obre noves portes per comprovar si aquesta proposta aporta una identitat a curt o a llarg termini, així com indagar sobre els resultats que podria tenir si l'adaptéssim a altres cursos del mateix centre educatiu. També, podríem investigar si el mètode emprat l'apliquéssim a altres escoles de la ciutat d'Olot ens permetria obtenir els mateixos resultats o no, fent-ne una comparativa dels centres educatius implicats en la recerca. Per tant, la investigació juntament amb aquestes tres possibles propostes de recerca comparteixen un objectiu comú que és el de fer que la faràndula sigui un recurs educatiu que permeti un creixement de la identitat cultural dels infants d'Olot davant la davallada cultural i identitària actual.

Així doncs, com a olotins no ens podem permetre deixar que aquest desajust que estan vivint algunes tradicions del nostre país entrin a les nostres escoles, inserint-se plenament en els fonaments de la cultura catalana com són la cultura i la identitat local, ja que aquesta és la base de totes aquestes festivitats culturals que tenim actualment, i que permeten distingir-nos internacionalment i identificar-nos arreu del món sota el nom d'aquest nostre petit territori anomenat Catalunya. D'aquesta manera propiciarem que la faràndula esdevingui una identitat biogràfica i íntima, equiparable a una relació d'amor entre l'alumnat i la cultura popular i festiva de la ciutat d'Olot.

8. REFERÈNCIES DOCUMENTALS

- Rodríguez, J. A. (2003). Paradigmas, enfoques y métodos en la investigación educativa. *Investigación educativa: Revista del Instituto de*

La faràndula, un recurs educatiu per a la construcció de la identitat cultural de l'alumnat de 6è de primària de l'escola Sant Roc d'Olot
Marc Romero i Cano

Investigaciones Educativas, 7 (12), 23- 40.
<https://revistasinvestigacion.unmsm.edu.pe/index.php/educa/article/view/8177/7130>

- Tejedor, F. J. (1986). La estadística y los diferentes paradigmas de investigación educativa. *Educar*, 10, 79- 101.
<https://raco.cat/index.php/Educar/article/view/42173/90071>
- Giménez, G. (2005). La cultura como identidad y la identidad como cultura. *UNAM: Revista de Estudios Sociales*, 1, 1- 27.
<https://red.pucp.edu.pe/ridei/files/2011/08/laculturacomoidentidadylaidentidadcomoculturagilbertogimenez.pdf>
- Murlà, J. (1989). Els gegants d'Olot fan cent anys. *Revista de Girona*, 135, 72- 77.
<https://raco.cat/index.php/RevistaGirona/article/view/85435>
- Sala, J. (2020). L'arrelament popular de la faràndula olotina. *Revista de Girona: La força de la imatgeria festiva*, 320, 80- 85.
<https://raco.cat/index.php/RevistaGirona/article/view/369024/462835>
- Bonmatí, R. (2014). Les festes populars i l'escola: Educació, festa i carrer. *Canemàs: Revista de Pensament Associatiu*, 6, 85- 96.
<https://raco.cat/index.php/canemas/article/view/380454/475136>
- Martínez, M. (2021). El patrimonio a través de la Educación Musical: Tratamiento y enfoque en el currículo de Educación Primaria. *Revista Electrónica Complutense de Investigación en Educación Musical*, 18, 27- 37.
<https://revistas.ucm.es/index.php/RECI/article/view/68682/4564456557313>
- Vila, E. (2008). La dansa a l'ensenyament. *Assaig de teatre: Revista de l'associació d'investigació i experimentació teatral*, 66- 67, 278- 282.
<https://core.ac.uk/download/pdf/39115885.pdf>

La faràndula, un recurs educatiu per a la construcció de la identitat cultural de l'alumnat de 6è de primària de l'escola Sant Roc d'Olot
Marc Romero i Cano

- Tubert, S. (2020). Com implicar les noves generacions en la cultura popular. *Revista de Girona: La força de la imatge festiva*, 320, 90- 93. <https://raco.cat/index.php/RevistaGirona/article/view/369027/462837>
- Palau, R. i Santiago, R. (2021). Las metodologías activas enriquecidas con tecnología. *Universitas Tarraconensis: Revista de Ciències de l'Educació*, 1, 5- 16. <https://raco.cat/index.php/UTE/article/view/401568/495124>
- Guerra, J. (2020). El constructivismo en la educación y el aporte de la teoría sociocultural de Vygotsky para comprender la construcción del conocimiento en el ser humano. *Revista Dilemas Contemporáneos: Educación, Política y Valores*, 2 (77), 1- 21. <https://dilemascontemporaneoseduccionpoliticayvalores.com/index.php/dilemas/article/view/2033/2090>

La faràndula, un recurs educatiu per a la construcció de la identitat cultural de l'alumnat de 6è de primària de l'escola Sant Roc d'Olot
Marc Romero i Cano

9. ANNEXOS

Annex 1. SITUACIÓ D'APRENTATGE PRESENTADA A L'ALUMNAT

SESSIÓ 1. FARÀNDULA SÍ, PERÒ COM?

Títol	Faràndula sí, però com?
Curs (Nivell educatiu)	6è de primària.
Àrea/ Matèria¹/ Àmbit²	Àmbit d'educació artística.

DESCRIPCIÓ (Context³ + Repte⁴)
<i>Per què aquesta situació d'aprenentatge? Està relacionada amb alguna altra? Quin és el context? Quin repte planteja?</i>
D'ençà que som petits que s'ensenya a les aules d'educació infantil fins a cicle inicial la faràndula olotina, a l'assignatura de música. No obstant això, aquest ensenyament es veu estroncat a mesura que els infants es fan grans, fent que l'arrel cultivada a les etapes més primerenques de l'ensenyament d'aquest contingut a les escoles no acabi de créixer adequadament, provocant així llacunes de coneixement en aquest camp. Així mateix, des de l'any 2003 l'escola a part de treballar la faràndula de la ciutat

d'Olot, també treballa la seva pròpia faràndula, en Roc i en Cuc, dos capgrossos als quals l'any 2019 se'ls va sumar quatre capgrossos més que són compartits entre l'escola, que fou on sorgí el projecte, i el barri, que és qui s'encarrega del manteniment d'aquests.

Malgrat el creixement de la família farandulera a l'escola de Sant Roc d'Olot, aquests quatre últims i nous membres de la faràndula del centre educatiu encara avui dia no tenen un ball i una música pròpia, fet que anys enrere va provocar que aquestes figures ballessin al so de músiques poc apropiades per aquestes, les quals implícitament ajuden a la degradació de la cultura popular que tant caracteritza el nostre petit país.

Així doncs, amb la finalitat de revertir la situació on molts alumnes arriben a 6è de primària sense tenir coneixements suficients sobre la faràndula i la cultura popular de la seva ciutat i evitar la degradació d'aquestes figures folklòriques del centre educatiu, proposo una situació d'aprenentatge que parteixi del realçament de la cultura popular de Catalunya, a partir de treballar -la a cursos educatius poc comuns, mitjançant la metodologia de l'aprenentatge basat en reptes i la metodologia de l'aprenentatge basat en problemes combinades amb metodologies d'aules participatives que insti als infants a produir creacions musicals pròpies com el mètode del "Design Thinking".

Per aquest motiu, una vegada plantejat el problema principal que tenim a l'escola on els vedellets, que són els quatre nous capgrossos del centre, no tenen ni ball ni música, plantejarem a l'alumnat de 6è de primària, que és el curs que balla la faràndula del centre, el següent repte; Sereu capaços d'escriure la lletra del ball dels vedellets? D'aquesta manera inserirem a l'alumnat en una de les parts més importants de les peces musicals com és la creació de la lletra, un aspecte que sembla poc important, però que pot esdevenir un símbol o un himne musical que pot reforçar aquest sentiment de pertinença vers a una cultura en concret.

La faràndula, un recurs educatiu per a la construcció de la identitat cultural de l'alumnat de 6è de primària de l'escola Sant Roc d'Olot
 Marc Romero i Cano

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES	
<i>Amb la realització d'aquesta situació d'aprenentatge s'afavoreix l'assoliment de les competències específiques següents:</i>	
Competències específiques	<u>Àrea o matèria</u>
Competència específica 2. Investigar i analitzar diferents manifestacions culturals i artístiques i els seus contextos emprant diversos canals i mitjans d'accés a la informació, per desenvolupar el pensament propi, la identitat cultural i l'esperit crític.	Àrea d'Educació Artística.
Competència específica 3. Experimentar i crear amb les possibilitats del so, la imatge, el cos i els mitjans digitals i multimodals, mitjançant activitats i experiències que incorporin l'aprenentatge autoregulat per expressar i comunicar coneixements, idees, sentiments i emocions.	Àrea d'Educació Artística.
Competència específica 4. Dissenyar, elaborar i difondre creacions culturals i artístiques col·laboratives, assumint diferents rols, posant en valor el procés, per desenvolupar la	Àrea d'Educació Artística.

creativitat, el sentit de pertinença i arribar a un resultat final.	
Competència específica 5. Produir textos escrits amb adequació, coherència i cohesió, i aplicant estratègies elementals de planificació, redacció, revisió, correcció i edició per construir coneixement i donar resposta de manera eficaç i creativa a demandes comunicatives concretes.	Àrea de Llengua Catalana i Literatura.

TRACTAMENT DE LES COMPETÈNCIES TRANSVERSALS⁵

La primera sessió programada ens permet aplicar competències transversals com **la competència ciutadana**, ja que la sessió insta a l'alumnat a involucrar-se en un projecte pensat perquè el resultat final d'aquest el pugui gaudir la comunitat educativa del centre educatiu de primària.

Així mateix, una altra de les competències que trobem és **la competència emprenedora**, on a partir del projecte explicat es promou la tasca d'elaborar grupalment la lletra de la peça musical presentada tot planificant, desenvolupant i avaluant la proposta creada pel mateix grup.

Finalment, l'última competència que trobem dins aquesta primera sessió és **la competència personal, social i d'aprendre a**

aprendre, ja que a l'activitat presentada insta a l'alumnat a implicar-se autònomament i activament tot romanent a l'actualització constant de coneixements i noves habilitats musicals, tot emprant l'ús de l'organització col·laborativa on l'alumnat pugui aprendre de la resta dels seus companys i viceversa treballant en equip.

OBJECTIUS D'APRENTATGE⁶ Què volem que aprengui l'alumnat i per a què? CAPACITAT + SABER + FINALITAT		CRITERIS D'AVUACIÓ Com sabem que ho han après? ACCIÓ + SABER + CONTEXT	
1	Analitzar diferents característiques musicals d'una manifestació cultural i artística per desenvolupar la identitat cultural i el pensament propi.	1	2.2 Comparar i compartir múltiples lectures de diferents manifestacions culturals i artístiques que formen part del patrimoni de diversos entorns, analitzant els elements i les tècniques utilitzades que les caracteritzen i desenvolupant criteris de valoració propis, amb actitud oberta, de diàleg i 2.3 Valorar i compartir les sensacions i emocions i evocacions produïdes per diferents manifestacions culturals i artístiques, atenent el seu context i relacionant-les de manera inclusiva amb la pròpia identitat cultural de manera respectuosa i

			dialogant.
2	Dissenyar i crear una producció musical a través de tasques col·laboratives que augmentin el sentiment de pertinença i la identitat catalana.	2	4.1 Planificar els processos de disseny de produccions culturals i creacions artístiques col·laboratives treballant en un resultat final que compleixi uns objectius acordats inicialment, tot exaltant la cultura i les tradicions de Catalunya i de l'entorn proper.
3	Elaborar una producció musical que parteixi d'un text escrit treballat de forma consensuada per obtenir un resultat final amb coherència i concordança amb la peça musical.	3	5.2 Aplicar estratègies de planificació, redacció, revisió i edició de textos, de forma autònoma, amb ús de bastides, si escau, de manera individual o grupal.

SABERS

Amb la realització d'aquesta situació d'aprenentatge es tractaran els sabers següents:

Saber	<u>Àrea o matèria</u>
<p>Educació musical</p> <p><i>Percepció i anàlisi</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● Descobriments i descripció de propostes musicals vocals i instrumentals de diferents corrents estètics, procedències i èpoques produïdes per creadores i creadors locals, regionals, nacionals i d'altres llocs a 	Àrea d'Educació Artística.

<p>través del gaudi en audicions actives de concerts registrats o en viu.</p> <ul style="list-style-type: none">● Percepció i expressió de les sensacions i sentiments que ens evoquen les audicions i obres treballades.● Reconeixement i capacitat de relació del caràcter i el tempo en audicions en viu o gravades. <p><i>Creació i interpretació</i></p> <ul style="list-style-type: none">● Experimentació, exploració creativa de les possibilitats sonores i expressives a través de la interpretació i improvisació vocal en contextos informals i d'aula.● Coneixement i aplicació dels diferents conceptes dels llenguatges musicals a la interpretació de propostes sonores.● Realització i interpretació d'una creació col·laborativa d'una pràctica musical, respectant i valorant els diferents rols exercits, el procés i el producte final.	
Expressió escrita	Àrea de Llengua Catalana i Literatura.

- Aplicació d'estratègies elementals i grupals, de planificació, redacció, revisió i edició de textos escrits i amb diferents propòsits comunicatius de forma autònoma.

DESENVOLUPAMENT DE LA SITUACIÓ D'APRENTATGE

Quines són les principals estratègies metodològiques que es preveuen utilitzar? Quins tipus d'agrupament realitzarem? Quins són els principals materials i recursos que necessitarem?, etc.

Una de les principals estratègies metodològiques que utilitzarem al llarg de la nostra situació d'aprenentatge és l'aprenentatge basat en reptes, on a partir d'una pregunta inicial s'insti a l'alumnat a fer una tasca en concret i relacionada amb el projecte educatiu i musical a realitzar. Així doncs, com que es tracta d'un ensenyament basat en reptes i per problemes, aquest principalment parteix d'un problema real i que serà posat en context prèviament a l'alumnat, a partir d'un repte el qual propiciarà a solucionar el problema de forma col·laborativa tenint una conseqüència a posteriori a la comunitat educativa del centre la qual serà la principal beneficiada de la tasca duta a terme, fent així que a part d'un aprenentatge basat en reptes i per problemes, aquesta situació d'aprenentatge també tingui aires de la metodologia d'aprenentatge-servei on a partir de l'aprenentatge de les corrandes, l'alumnat serà capaç de redactar una lletra pel ball dels vedellets, que són els capgrossos de l'escola.

Amb la finalitat que el repte no sigui molt feixuc i la responsabilitat de la tasca quedi repartida entre els membres de l'aula, es realitzarà la metodologia del treball cooperatiu a través del mètode nord-americà anomenat "Design Thinking", a gran part de la sessió, fent que l'alumnat aprengui entre iguals i pugui arribar a futurs consensos mitjançant la creativitat i el treball en equip

esglaonat.

Així doncs, amb l'objectiu que aquest repte pugui dur-se a terme grupalment, necessitarem l'ús de llapis i goma per redactar a mà la lletra del futur ball dels vedellets de l'escola i també ordinadors i auriculars per escoltar la peça amb atenció. Així mateix, per a la sessió dissenyada també serà necessari l'ús de l'ordinador, un altaveu i un projector amb la finalitat d'utilitzar les TIC i diverses plataformes digitals com el Canva, que permetrà fer la sessió més amena a partir dels recursos audiovisuals que ens ofereix. Per a dur a terme la sessió, es necessitarà una classe espaiosa i lluminosa com és l'aula de música, on poder treballar correctament la peça musical que serà necessària com a recurs dins aquesta sessió.

ACTIVITATS D'APRENTATGE I D'AVALUACIÓ

	Descripció de l'activitat d'aprenentatge i d'avaluació	Temporització
Activitats inicials <i>Què en sabem?</i>	Amb la finalitat d'introduir la faràndula a l'alumnat de 6è, explicarem la situació d'aprenentatge esmentada inicialment tot explicant el problema que hem de solucionar a partir d'aquesta manca d'identitat de molts infants del centre. Així doncs, una vegada hàgim introduït el problema principal de la situació d'aprenentatge, el qual s'haurà de resoldre mitjançant un repte que es presentarà a posteriori, l'alumnat tindrà l'oportunitat d'escoltar en primícia el ball dels vedellets, creat pel docent en pràctiques, a partir del qual hauran d'escriure una lletra pròpia per a la proposta plantejada.	10 minuts

	<p>Una vegada hàgim escoltat l'audició del ball dels vedellets (https://youtu.be/U-YIVSmkbAo) realitzarem un seguit de preguntes com les següents</p> <ul style="list-style-type: none"> - Quina estructura musical té la peça escoltada? - A què us recorda la música que acabeu d'escoltar? - Em sabríeu dir a quin ball de la faràndula olotina s'assembla la música del ball delsvedellets? - Quin compàs musical creieu que segueix el ball? <p>Tot seguit, tornarem a escoltar de nou la música del ball dels vedellets, amb la finalitat que l'alumnat pugui escoltar i fixar-se en les preguntes plantejades, per tal de donar les respostes d'aquestes i després practicarem el compàs de la cançó mitjançat "body percussion".</p>	
<p>Activitats de desenvolupament <i>Aprenem nous sabers</i></p>	<p>Seguidament, una vegada tinguem a l'alumnat contextualitzat vers la música escoltada, a partir de la qual hauran de crear-ne la lletra, inserirem a aquest en la creació de produccions musicals pròpies, en grups de 5 membres.</p> <p>No obstant això, abans de posar-nos completament a dins de la creació de la lletra del ball dels vedellets, practicarem a priori les produccions musicals pròpies a través del cant popular i satíric de les corrandes, on a partir d'aquestes hauran de crear, en grup, dues estrofes on</p>	<p>20 minuts</p>

	<p>la lletra i la música proposada lliguin adequadament, tal com ho hauran de fer amb la música proposada pel ball dels vedellets, però aquesta última de forma més completa.</p> <p>Per fer-ho, el docent en pràctiques preguntarà si algú coneix què són les corrandes i explicarà que són, tot acompanyant-se d'un exemple on a partir de la cançó a seguir proposada (https://youtu.be/fSeDrWVrlgk) exemplificarà una estrofa d'una corranda pròpia, amb la finalitat que l'alumnat pugui comprendre el concepte de corranda de forma clara.</p> <p>Tot seguit, primerament cantaré una estrofa de la corranda elaborada. Després, els ensenyarem l'estrofa que es canta conjuntament que equivaldria a la tornada de la corranda, i finalment els ensenyarem la segona estrofa creada de forma pròpia i continuarem amb l'estrofa conjunta que hem de cantar plegats que es combina amb l'estrofa creada. A continuació, quan l'alumnat ja hagi après què són les corrandes, el docent en pràctiques ensenyarà una nova corranda amb moltes mancances, amb la finalitat que l'alumnat en grups de 5 membres hagi de crear una estrofa de corranda que manifesti millores respecte a l'ensenyada pel docent en pràctiques. No obstant això, primerament cada un en farà una d'individual i de les que hagi realitzat cada membre del grup, la formació grupal n'escollirà una, que serà la creació més adequada per representar el seu grup.</p>	
<p>Activitats d'estructuració <i>Què hem</i></p>	<p>A continuació, una vegada cada grup hagi escollit la seva proposta de corranda, sortirà a exposar-la davant del grup d'aula explicant el tema que tracten les dues estrofes de</p>	<p>7 minuts</p>

<p><i>après?</i></p>	<p>corrantes creades, el motiu principal del tema escollit i exemplificant a través del cant les dues estrofes de corranda elaborades.</p> <p>No obstant això, amb la finalitat que l'alumnat canti de forma adequada les estrofes a presentar, el docent en pràctiques tornarà a exemplificar la corranda ensenyada a priori tot fent veure la diferència entre l'estrofa elaborada i l'estrofa on tot l'alumnat ha de cantar de forma conjunta.</p>	
<p>Activitats d'aplicació <i>Apliquem el que hem après</i></p>	<p>Tot seguit, una vegada l'alumnat ja estigui contextualitzat i tingui més rodatge en la creació de produccions musicals pròpies, els exposarem el repte principal de la sessió i els farem escoltar de nou la proposta del ball dels vedellets, amb la finalitat que amb els mateixos grups realitzats per a les elaboracions de les corrantes hagin de crear la lletra del ball dels vedellets. Per fer-ho, seguirem la mateixa estructura que en la creació de les corrantes, primer cada membre del grup realitzarà una proposta i tot seguit de forma grupal escolliran la més vàlida, fent les correccions necessàries o incorporant nocions vingudes d'una altra proposta dels membres del grup, a la millor opció.</p> <p>Abans de fer-ho, destacarem la importància que la lletra lligui amb la música proposada. També, abans que l'alumnat iniciï la tasca d'inventors de lletres de melodies, els proposarem sis paraules claus, que els servirà de guia, relacionades amb el barri que en un moment o altre de la proposta musical han d'aparèixer en aquesta. Les paraules que hauran d'incloure</p>	<p>23 minuts</p>

	són les següents: Sant Roc, Olot, Tossols, Tosca, escola i fonts.	
--	---	--

BREU DESCRIPCIÓ DE COM S'ABORDEN ELS VECTORS EN AQUESTA SITUACIÓ D'APRENTATGE⁷

Dins la sessió programada s'aborden un seguit de vectors que permeten traçar la situació d'aprenentatge dissenyada com és el cas del vector dels **aprenentatges competencials**, ja que l'activitat proposada permet desenvolupar un seguit d'habilitats musicals aplicables en diferents entorns d'aprenentatge i que perduren al llarg del temps no només dins l'infant, sinó també a la comunitat educativa.

Per aquest motiu, un dels altres vector que tenim i que va molt relacionat amb l'anterior, és el de la **ciutadania democràtica i consciència global**, on a partir d'aquest permetem a l'alumnat ser crítics i compromesos en la millora del seu entorn musical i cultural. Així mateix, la nostra activitat hi ha present aquest vector perquè permet preparar a l'alumnat a l'hora de treballar en equip constituint un ambient de respecte i actitud grupal constructiva.

MESURES I SUPORTS UNIVERSALS⁸

Amb l'objectiu que tot l'alumnat pugui dur a terme l'activitat correctament, durant la sessió hi haurà la presència d'un segon docent, de manera que tothom pugui avançar de forma adequada, tot seguint els temps requerits dins la sessió. Així mateix, amb

¹ 1/ Aprenentatges competencials. 2/ Perspectiva de gènere. 3/ Universalitat del currículum. 4/ Qualitat de l'educació de les llengües. 5/ Benestar emocional. 6/ Ciutadania democràtica i consciència global.

² Les mesures i els suports universals són els que s'adrecen a tots l'alumnat. Han de permetre flexibilitzar el context d'aprenentatge, proporcionar als alumnes i als docents estratègies per minimitzar les barreres d'accés a l'aprenentatge i a la participació que trobem a l'entorn, i garantir la convivència i el compromís de tota la comunitat educativa.

La faràndula, un recurs educatiu per a la construcció de la identitat cultural de l'alumnat de 6è de primària de l'escola Sant Roc d'Olot
Marc Romero i Cano

la finalitat de proporcionar un aprenentatge dinàmic i a l'abast de tothom aquesta proposta didàctica ha estat dissenyada tenint present l'ús de les TIC, per part del docent en pràctiques, i tenint present la metodologia del treball cooperatiu, aportant així un aprenentatge personalitzat, entre iguals i multinivell que generi una major motivació a l'alumnat.

SESSIÓ 2. INVENTORS DE PASSOS

Títol	Inventors de passos.
Curs (Nivell educatiu)	6è de primària.
Àrea/ Matèria⁹/ Àmbit¹⁰	Àmbit d'educació artística.

DESCRIPCIÓ (Context¹¹ + Repte¹²)

Per què aquesta situació d'aprenentatge? Està relacionada amb alguna altra? Quin és el context? Quin repte planteja?

Durant aquesta segona sessió, on l'alumnat ja tindrà un major nombre de coneixements respecte a la glossa i la invenció de lletres de peces musicals i estarà molt més contextualitzat en l'art de la creació, començarem explicant a l'alumnat que ens falta dissenyar un dels passos del ball dels vedellets. Així doncs, tot seguit direm l'alumnat el següent:

“Ara, que ja hem començat a escriure una lletra pel ball dels vedellets, sereu capaços d'inventar l'últim pas del ball dels vedellets?”

Així doncs, a partir de la creativitat i els coneixements previs adquirits sobre la dansa folklòrica que ballen les figures festives de

La faràndula, un recurs educatiu per a la construcció de la identitat cultural de l'alumnat de 6è de primària de l'escola Sant Roc d'Olot
 Marc Romero i Cano

caràcter popular de Catalunya, l'alumnat haurà d'inventar i dissenyar, dins el marc de la setmana dels invents i inventors a l'escola, l'últim pas del ball amb la finalitat que aquest se sotmeti a una votació on participarà tota la classe.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES <i>Amb la realització d'aquesta situació d'aprenentatge s'afavoreix l'assoliment de les competències específiques següents:</i>	
Competències específiques	Àrea o matèria
Competència específica 2. Investigar i analitzar diferents manifestacions culturals i artístiques i els seus contextos emprant diversos canals i mitjans d'accés a la informació, per desenvolupar el pensament propi, la identitat cultural i l'esperit crític.	Àrea d'Educació Artística.
Competència específica 3. Experimentar i crear amb les possibilitats del so, la imatge, el cos i els mitjans digitals i multimodals, mitjançant activitats i experiències que incorporin l'aprenentatge autoregulat per expressar i comunicar coneixements, idees, sentiments i emocions.	Àrea d'Educació Artística.

La faràndula, un recurs educatiu per a la construcció de la identitat cultural de l'alumnat de 6è de primària de l'escola Sant Roc d'Olot
Marc Romero i Cano

<p>Competència específica 4. Dissenyar, elaborar i difondre creacions culturals i artístiques col·laboratives, assumint diferents rols, posant en valor el procés, per desenvolupar la creativitat, el sentit de pertinença i arribar a un resultat final.</p>	<p>Àrea d'Educació Artística.</p>
<p>Competència específica 5. Produir textos escrits amb adequació, coherència i cohesió, i aplicant estratègies elementals de planificació, redacció, revisió, correcció i edició per construir coneixement i donar resposta de manera eficaç i creativa a demandes comunicatives concretes.</p>	<p>Àrea de Llengua Catalana i Literatura.</p>
<p>Competència específica 9. Participar en la vida social de manera eficaç i constructiva respectant i aprofundint en el desenvolupament dels drets humans i dels infants i de les minories, per tal d'aconseguir una ciutadania activa, responsable i implicada.</p>	<p>Àrea de coneixement del Medi Natural, Social i Cultural.</p>

TRACTAMENT DE LES COMPETÈNCIES TRANSVERSALS¹³

Aquesta segona sessió programada ens permet treballar competències transversals com **la competència emprenedora** que permet a l'alumnat implicar-se en el desenvolupament d'una idea o projecte, en aquest cas en la creació del pas final del ball dels vedellets de l'escola que tindrà una repercussió a la comunitat educativa, ja que el producte elaborat serà destinat al centre educatiu.

Així mateix, és una sessió on s'aborda una altra competència transversal com és **la competència personal, social i d'aprendre a aprendre**, on a través del treball cooperatiu l'alumnat pugui aprendre entre iguals tot respectant-se mútuament, tot compartint idees per tal de trobar un objectiu comú com és el cas de treballar per elaborar consensuadament un disseny adient per l'últim pas del ball dels vedellets. Així doncs, per arribar a treballar en harmonia amb el grup de treball, abans l'alumnat ha d'aprendre a construir un model d'autoconeixement i autoestima que li permeti un bon clima de treball, per aquest motiu perquè tingui tots els sentits en equilibri a priori aprendrà un seguit d'aspectes que li serviran per adoptar un seguit d'habilitats musicals relacionades amb la dansa i així proporcionar un bon treball en equip.

OBJECTIUS D'APRENTATGE¹⁴

Què volem que aprengui l'alumnat i per a què?
CAPACITAT + SABER + FINALITAT

CRITERIS D'AVUACIÓ

Com sabem que ho han après? ACCIÓ + SABER +
CONTEXT

1	Dissenyar i elaborar creacions escèniques grupals amb la dansa, per l'últim pas del ball de caràcter tradicional.	1	<p>4.1 Planificar els processos de disseny de produccions culturals i creacions artístiques col·laboratives treballant en la consecució d'un resultat final grupal.</p> <p>4.3 Documentar i compartir les experiències creatives, gaudint del resultat final obtingut, descrivint les parts del procés creatiu i els rols establerts, valorant les opinions i sensacions dels altres, mitjançant un enfocament coeducatiu, basat en la igualtat, i el respecte a la diversitat cultural.</p>
2	Respectar i valorar el patrimoni immaterial dansaire de Catalunya.	2	<p>2.3 Valorar i compartir les sensacions produïdes per diferents manifestacions culturals, relacionant-la de manera inclusiva amb la pròpia identitat cultural catalana de manera respectuosa i dialogant.</p>
3	Elaborar una producció musical que parteixi d'un text escrit treballat de forma consensuada per obtenir un resultat final amb coherència i concordança amb la peça musical.	3	<p>5.2 Aplicar estratègies de planificació, redacció, revisió i edició de textos, de forma autònoma, amb ús de bastides, si escau, de manera individual o grupal.</p>
4	Participar de forma activa al projecte contribuint a la comunitat educativa i respectant democràticament els resultats d'aquest.	4	<p>9.1 Participar activament en la comunitat escolar, la vida social i l'entorn assumint responsabilitats, establint acords i presentant propostes de millora de la vida al centre, des de</p>

		l'exercici dels principis democràtics, que emanen dels drets humans i dels infants i de les minories.
--	--	---

SABERS	
<i>Amb la realització d'aquesta situació d'aprenentatge es tractaran els sabers següents:</i>	
Saber	<u>Àrea o matèria</u>
<p>Educació musical</p> <p><i>Percepció i anàlisi</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● Reconeixement i capacitat de relació del caràcter i el tempo en audicions en viu o gravades. <p><i>Creació i interpretació</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● Experimentació, exploració creativa de les possibilitats sonores i expressives a través de la interpretació i improvisació vocal en contextos informals i d'aula. ● Coneixement i aplicació dels diferents conceptes dels llenguatges musicals a la interpretació de propostes sonores. ● Realització i interpretació d'una creació col·laborativa d'una pràctica musical, respectant i valorant els 	<p>Àrea d'Educació Artística.</p>

diferents rols exercits, el procés i el producte final.	
Educació plàstica i visual <i>Creació i interpretació</i> <ul style="list-style-type: none">• Planificació, experimentació i documentació de processos creatius, personals o col·laboratius.	Àrea d'Educació Artística.
Educació en arts escèniques i performativa <i>Creació i interpretació</i> <ul style="list-style-type: none">• Experimentació i exploració del cos i les seves possibilitats motrius mitjançant improvisacions i actuacions individuals i de grup vinculades a la dansa tradicional.• Coneixement de les nocions essencials del llenguatge escènic a través de la improvisació corporal en danses tradicionals.	Àrea d'Educació Artística.
Expressió escrita <ul style="list-style-type: none">• Aplicació d'estratègies elementals i grupals, de planificació, redacció, revisió i edició de textos escrits i amb diferents propòsits comunicatius de forma	Àrea de Llengua Catalana i Literatura.

autònoma.	
-----------	--

DESENVOLUPAMENT DE LA SITUACIÓ D'APRENENTATGE

Quines són les principals estratègies metodològiques que es preveuen utilitzar? Quins tipus d'agrupament realitzarem? Quins són els principals materials i recursos que necessitarem?, etc.

Les activitats d'aquesta sessió estan pensades per ser treballades a través de la metodologia educativa de l'aprenentatge basat per reptes (ABR), on a través d'una pregunta es doni pas a l'activitat principal de la sessió on l'alumnat haurà d'inventar i projectar un pas de la dansa dels vedellets del centre. Tot i això, abans de dur a terme la tasca principal de la sessió, l'alumnat aprendrà i vivenciarà diversos tipus de passos de danses tradicionals del nostre país on apareixen diversos capgrossos, d'aquesta manera treballarem una metodologia que parteixi de la vivenciació, amb la finalitat de mantenir a l'alumnat actiu i participatiu en bona part de la sessió. Així mateix, un altre mètode que emprarem és la metodologia del treball cooperatiu a través del mètode educatiu del "Design Thinking", on amb els mateixos grups realitzats a l'anterior sessió, l'alumnat pugui dur a terme de forma cooperativa el disseny grupal del pas del ball a presentar davant els companys d'aula. D'aquesta manera, aquell alumnat que li costi més la dansa s'enriquirà de les aportacions que tinguin aquells companys d'aula que els hi resulti menys difícil el disseny de passos coreogràfics.

Pel que fa als materials a utilitzar dins la sessió, l'alumnat necessitarà un paper en blanc, un llapis i una goma a partir dels quals dissenyaran les propostes que surtin del seu grup. A més, també farem ús de dues titelles per aquell alumnat que presenti una discapacitat física. Així mateix, l'alumnat no serà l'únic que necessitarà material, ja que el docent en pràctiques utilitzarà

l'ordinador, el projector, la pissarra i els seus respectius bolígrafs per mediar i guiar a l'alumnat al llarg de la sessió. Per a realitzar la sessió, serà necessari una classe espaiosa i lluminosa com és l'aula de música.

ACTIVITATS D'APRENTATGE I D'AVALUACIÓ

	Descripció de l'activitat d'aprenentatge i d'avaluació	Temporització
Activitats inicials <i>Què en sabem?</i>	<p>Primerament, realitzarem un feedback, recordant el que vàrem dur a terme a l'anterior sessió amb la intenció de fer-los veure que seguim girant dins la mateixa problemàtica explicada el dia anterior. Tot seguit, amb la finalitat d'introduir a l'alumnat als balls de capgrossos, els farem escoltar inicialment el ball de gegants i capgrossos de Castellterçol (https://youtu.be/orWI_r0G3jQ), amb la finalitat de buscar tots junts quines característiques hi hem detectat en la dansa escoltada.</p> <p>Per fer-ho, els detallarem que hem de buscar característiques relacionades amb la música, la dansa i la reacció de la gent vers la dansa presentada, sense visualitzar el vídeo. D'aquesta manera els servirà per tenir una base per a la creació de nous passos de danses tradicionals. A continuació, quan hàgim detectat característiques relacionades amb la dansa, la visualitzarem per veure si aquestes es confirmen o no dins aquesta.</p>	7 minuts

<p>Activitats de desenvolupament <i>Aprenem nous sabers</i></p>	<p>Tot seguit, amb la finalitat de convertir a l'alumnat de 6è de primària en uns autèntics dissenyadors de passos de balls folklòrics, els posarem dos exemples de balls de capgrossos molt coneguts al nostre país. El primer es tracta del ball dels capgrossos de l'Ametlla de Merola, una colònia tèxtil ubicada a la riba del Llobregat a la comarca del Berguedà que compta amb un característic ball de capgrossos que és conegut arreu de Catalunya i a la Catalunya Central (https://youtu.be/Pc0cpxkYxys).</p> <p>El següent vídeo que els posarem, es tracta del ball dels nans nous de la Patum de Berga, el qual representa una insígnia pel municipi i per la comarca del Berguedà, que juntament amb tota la comparsa de la Patum conformen un conjunt festiu declarat Patrimoni Immaterial de la Humanitat per la UNESCO (https://youtu.be/5utSfLY1GLM).</p> <p>Una vegada visualitzats els respectius balls folklòrics realitzarem juntament amb tres voluntaris, dos dels passos que hem vist durant la visualització del vídeo del ball dels nans nous de la Patum de Berga. Tot seguit, durem a terme el primer pas, el qual el realitzarem amb la meitat de la classe i el segon, que el practicarem i dansarem amb l'altra meitat. D'aquesta manera, ensenyarem a l'alumnat exemples de passos coreogràfics que podem dansar en un ball de capgrossos del nostre país.</p> <p>Tot seguit, una vegada ja hàgim contextualitzat a l'alumnat, els explicarem el repte a seguir que els portarà a la creació i disseny de l'últim pas del nou ball dels vedellets.</p>	<p>23 minuts</p>
--	---	------------------

<p>Activitats d'estructuració <i>Què hem après?</i></p>	<p>Seguidament, una vegada l'alumnat ja hagi pogut observar i vivenciar un seguit de passos de danses tradicionals de capgrossos mitjançant els recursos emprats i els passos dansats, amb els mateixos grups de creació de la lletra dels vedellets realitzats a l'anterior sessió, durem a terme el disseny de l'últim pas del ball dels vedellets de l'escola.</p> <p>Per fer-ho, abans escoltarem el ball dels vedellets una vegada, per repassar-ho, i tot seguit amb set voluntaris dansarem el pas 1 del ball. La dansa que té un seguit de passos creats presenta una problemàtica que cal solucionar, que és aconseguir una coreografia tradicional per l'últim pas que ens falta. Per aquest motiu, presentarem a l'alumnat el repte de dissenyar l'últim pas del ball dels vedellets i a continuació, els farem veure quin és el tall de la peça musical on s'han d'inventar un pas, tot fent-los escoltar aquest.</p> <p>Tot seguit, donarem a cada membre del grup un paper en blanc on hauran de dissenyar el pas final de la dansa, tot dibuixant aquest. A continuació, a partir de les propostes de tots els membres del grup, n'escolliran una permetent fer-ne correccions i establint idees vingudes d'altres propostes dels membres del mateix grup. Per a dur a terme aquest procés de disseny del pas, cada grup tindrà un total de 15 minuts, on no només haurà de dissenyar artísticament el pas mitjançant un dibuix, sinó que també l'haurà de practicar per veure si aquest es correspon amb la música de la dansa.</p>	<p>15 minuts</p>
<p>Activitats d'aplicació</p>	<p>A continuació, quan cada grup ja hagi escollit i redissenyat la proposta per a la dansa</p>	<p>45 minuts</p>

<p><i>Apliquem el que hem après</i></p>	<p>tradicional, cada un d'ells sortirà a davant de la resta de membres de l'aula a presentar la seva proposta tot exposant el dibuix i les característiques d'aquest i exemplificant la dansa a davant dels membres de l'aula.</p> <p>Una vegada cada grup hagi sortit a davant de la resta a presentar la seva proposta es procedirà a la realització de la votació de les semifinals. Tot i això, abans d'aquesta el docent en pràctiques repassarà cada una de les propostes tradicionals presentades, amb la finalitat que cada membre de l'alumnat sigui conscient de quina vol votar.</p> <p>A continuació, es realitzaran les votacions fins que de totes les propostes presentades només en quedi una, la qual serà votada més endavant en una votació final per un jurat intern del centre educatiu, el qual decidirà quin pas de les dues classes de 6è és el millor per a la dansa dels vedellets. Per a la votació final i interna de l'escola, el jurat tindrà en compte aspectes com l'originalitat, l'adequació vers a una dansa tradicional i la coherència vers el compàs musical de la dansa tradicional.</p> <p>Tot seguit, al final de la sessió es destinarà 15 minuts d'aquesta per acabar d'escriure la proposta musical relacionada amb el ball dels vedellets. No obstant això, els tornarem a fer escoltar la música de la dansa, la qual també el docent en pràctiques s'encarregarà de penjar-la, prèviament a la primera sessió, al Classroom de música de l'alumnat de 6è, amb la finalitat que puguin escoltar la peça musical amb auriculars per grups, adaptant-se així al ritme de creació de cada un.</p>	
---	--	--

BREU DESCRIPCIÓ DE COM S'ABORDEN ELS VECTORS EN AQUESTA SITUACIÓ D'APRENTATGE¹⁵

En el transcurs d'aquesta sessió s'aborden un seguit de vectors com el vector anomenat **aprenentatges competencials**, ja que a partir d'aquesta l'alumnat podrà adquirir un seguit d'habilitats com la creativitat, el fet de saber treballar en equip i aprendre un seguit d'aspectes dansaires que perduraran en el temps i que es poden fer servir en diferents contextos de la vida quotidiana,

Així mateix, un altre dels vectors que tenim és l'anomenat **ciutadania democràtica i consciència global**, ja que aquesta sessió que parteix d'un repte vingut d'un problema on hi hem de trobar una solució, ens demana un seguit de compromisos on l'alumnat sigui capaç de millorar el seu entorn tot buscant un pas diferent del ball d'en Roc i en Cuc, que són els primers capgrossos de l'escola, per a la creació de l'últim pas del ball dels vedellets. Per fer-ho, es tindrà present el treball en equip amb respecte i amb una actitud constructiva per l'elaboració demandada.

MESURES I SUPORTS UNIVERSALS¹⁶

Les mesures i suports universals d'aquesta activitat tenen especial relació amb el DUA, ja que en tot moment es tenen presents les dificultats i necessitats que presenta cada membre de l'alumnat. Així doncs, el fet que l'activitat sigui en grup, propiciarà a

què l'alumnat pugui aprendre entre iguals tot sentint-se recolzat en tot moment pels seus companys, evitant així la frustració de fer sol una activitat que és possible que no sigui capaç de realitzar un membre de l'alumnat.

Així mateix, com que una de les activitats propicia a l'exemplificació del pas de la dansa elaborada, per aquell alumnat que presenti una discapacitat física que no li permet dur a terme els passos del ball, es donarà l'opció que aquest el pugui realitzar a través del recurs d'uns titelles, els quals amb l'ajuda d'un altre membre del grup puguin representar el ball creat sense haver de fer els salts o els moviments pensats grupalment. D'aquesta manera, fent ús del recurs educatiu dels titelles, permetrem que aquest membre de l'alumnat se senti inclòs i es pugui implicar en l'activitat, independentment de la seva discapacitat.

SESSIÓ 3. VOTA I DANSA!

Títol	Vota i dansa!
Curs (Nivell educatiu)	6è de primària.
Àrea/ Matèria¹⁷/ Àmbit¹⁸	Àmbit d'educació artística.

DESCRIPCIÓ (Context¹⁹ + Repte²⁰)

Per què aquesta situació d'aprenentatge? Està relacionada amb alguna altra? Quin és el context? Quin repte planteja?

Seguint les sessions realitzades prèviament, durant aquesta sessió es durà a terme la presentació de les propostes de lletres musicals elaborades per part de cada grup de 6è, sota la pregunta que insta a l'alumnat a presentar la seva proposta musical, com la següent qüestió que es formularà:

“Si som capaços d'escriure la lletra del ball dels vedellets, t'atreviries a cantar-la?”

Així doncs, mitjançant aquesta pregunta que servirà de repte per començar la sessió de presentació de propostes i per dur a terme la votació d'aquestes, l'alumnat no només podrà concebre les elaboracions dels altres membres de la classe, sinó que

també adquirirà habilitats i coneixements per a la realització de votacions mitjançant un sistema democràtic, on es respectin els resultats independentment de l'opinió i valoració que tingui cadascú vers a la proposta escollida a cada classe, la qual serà votada per tota l'escola, fent que el veredict final se sàpiga el dia de la celebració de Sant Jordi que enguany és el divendres 21 d'abril, ja que aquest any la diada de Sant Jordi coincideix amb un dia no lectiu. D'aquí l'avançament de la celebració d'aquesta.

No obstant això, una vegada s'hagi dut a terme les votacions apareixerà una nova pregunta anomenada "Ballem?", la qual donarà a conèixer a l'alumnat el resultat vers el veredict final elaborat pel jurat intern de l'escola, el qual haurà decidit quina és l'opció guanyadora per ser l'últim pas del ball dels vedellets. A més de conèixer els resultats finals de les votacions relacionades amb l'últim pas de la dansa, aquest també el practicarem, així com també el pas principal de la dansa el qual l'ensenyarem, però en aquesta sessió no l'aprofundirem.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

Amb la realització d'aquesta situació d'aprenentatge s'afavoreix l'assoliment de les competències específiques següents:

Competències específiques	<u>Àrea o matèria</u>
Competència específica 4. Dissenyar, elaborar i difondre creacions culturals i artístiques col·laboratives, assumint diferents rols, posant en valor el procés, per desenvolupar la creativitat, el sentit de pertinença i arribar a un resultat final.	Àrea d'Educació Artística.

<p>Competència específica 9. Participar en la vida social de manera eficaç i constructiva respectant i aprofundint en el desenvolupament dels drets humans i dels infants i de les minories, per tal d'aconseguir una ciutadania activa, responsable i implicada.</p>	<p>Àrea de coneixement del Medi Natural, Social i Cultural.</p>
--	---

TRACTAMENT DE LES COMPETÈNCIES TRANSVERSALS²¹

En el marc d'aquesta tercera sessió s'emprarà un seguit de competències transversals com **la competència ciutadana**, ja que aquesta sessió permet a l'alumnat implicar-se a la comunitat educativa obtenint una consciència cívica i democràtica on l'alumnat aprengui a acceptar els resultats d'unes votacions a través de l'exercici d'una ciutadania democràtica, compromesa i democràtica vers a les propostes educatives presentades i dissenyades pels infants.

Així mateix, també tindriem present **la competència personal, social i d'aprendre a aprendre**, on a partir d'aquesta l'alumnat podrà treballar amb altres membres de l'aula tot compartint responsabilitats equitatives i grupals i intercanviant idees dins el marc d'un ambient de respecte i empatia mútua.

La faràndula, un recurs educatiu per a la construcció de la identitat cultural de l'alumnat de 6è de primària de l'escola Sant Roc d'Olot
 Marc Romero i Cano

OBJECTIUS D'APRENTATGE²² Què volem que aprengui l'alumnat i per a què? CAPACITAT + SABER + FINALITAT		CRITERIS D'AVALUACIÓ Com sabem que ho han après? ACCIÓ + SABER + CONTEXT	
1	Aprendre i descobrir nous passos coreogràfics de la dansa tradicional presentada, mitjançant la consolidació dels coneixements teòrics apresos a priori.	1	4.2 Implicar-se i participar activament assumint i experimentant amb elements de diferents llenguatges artístics i exercint responsabilitat col·lectiva i mostrant respecte vers la dansa tradicional a aprendre.
2	Participar de forma activa al projecte contribuint a la comunitat educativa i respectant democràticament els resultats d'aquest.	2	9.1 Participar activament en la comunitat escolar, la vida social i l'entorn assumint responsabilitats, establint acords i presentant propostes de millora de la vida al centre, des de l'exercici dels principis democràtics, que emanen dels drets humans i dels infants i de les minories.

SABERS <i>Amb la realització d'aquesta situació d'aprenentatge es tractaran els sabers següents:</i>	
Saber	<u>Àrea o matèria</u>
Educació musical <i>Percepció i anàlisi</i>	Àrea d'Educació Artística.

- Descobriment i descripció de propostes musicals vocals i produïdes per creadores i creadors locals, en audicions actives de concerts en viu.
- Adquisició d'hàbits de comportament i actitud positiva en la percepció de propostes musicals. El silenci com a element i condició indispensable per mantenir l'atenció durant l'audició i la pràctica musical.

Creació i interpretació

- Coneixement i aplicació dels diferents conceptes dels llenguatges musicals a la interpretació de propostes sonores i vocals practicades a l'aula.

Educació en arts escèniques i performatives

Percepció i anàlisi

- Descobriment i descripció de manifestacions vinculades a l'expressió corporal i a les arts escèniques de diferents llocs, èpoques i estils, incloses les contemporànies, des d'una perspectiva de gènere, gaudint d'espectacles enregistrats o en viu.
- Aproximació als gèneres escènics tradicionals i

<p>valoració de la importància del patrimoni vinculat a aquestes arts.</p> <p><i>Creació i interpretació</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Participació activa en processos creatius escènics col·laboratius de diferents gèneres escènics com la dansa tradicional assumint amb responsabilitat diferents rols per abordar l'escenografia. 	
<p>Societats i territoris</p> <p><i>Alfabetització cívica</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Aplicació de compromisos i normes per a la vida en societat per promoure una ciutadania que busqui una sortida als conflictes de forma pacífica i dialogada. 	<p>Àrea de coneixement del Medi Natural, Social i Cultural.</p>

DESENVOLUPAMENT DE LA SITUACIÓ D'APRENTATGE

Quines són les principals estratègies metodològiques que es preveuen utilitzar? Quins tipus d'agrupament realitzarem? Quins són els principals materials i recursos que necessitarem?, etc.

Pel desenvolupament d'aquesta sessió de la situació d'aprenentatge es durà a terme un seguit d'estratègies metodològiques que tindrien relació amb la metodologia de l'aprenentatge per reptes. En el cas de la primera part de la sessió seria la continuació

d'aquesta metodologia, dins el camp de la creació de produccions de la lletra musical del ball dels vedellets, i pel que fa a la segona seria la continuació de l'ABP, però dins la branca de la dansa tradicional. Aquesta última s'inseriria dins la sessió a través de la següent pregunta- rept: "Ballem?".

Així mateix, seguint amb la mateixa línia que les anteriors sessions durem a terme la metodologia del treball cooperatiu del "Design Thinking", on a partir de la fase final d'aquesta cada grup pugui ensenyar-nos les propostes creades per la lletra del ball dels vedellets. Pel que fa a la segona part de la sessió on aprendrem un seguit de passos coreogràfics relacionats amb la dansa tradicional i folklòrica, la durem a terme conjuntament, és a dir, amb tot el grup d'aula junt.

Els materials que emprarem per a aquesta sessió són dues titelles, un ukelele, la pissarra i els retoladors d'aquesta i la peça musical creada, per part del docent en pràctiques, i pel que fa a l'alumnat només necessitaran el paper on cada grup tindrà escrita la lletra de la peça musical creada. Per a dur a terme la sessió, es necessitarà una classe espaiosa i lluminosa com és l'aula de música.

ACTIVITATS D'APRENTATGE I D'AVUACIÓ

	Descripció de l'activitat d'aprenentatge i d'avaluació	Temporització
Activitats inicials <i>Què en sabem?</i>	Amb la finalitat d'iniciar aquesta tercera sessió coneixent les propostes realitzades i que seguidament passaran dins d'un procés de votació, cada un dels grups ens presentarà	20 minuts

	<p>davant de la resta de companys de l'aula la seva proposta de lletra musical elaborada.</p> <p>Per incitar a l'alumnat a cantar les seves propostes, projectarem a la pissarra digital a l'inici de la sessió, la pregunta "Si som capaços d'escriure la lletra del ball dels vedellets, t'atreviries a cantar-la?". Per fer-ho, cada un dels grups sortirà davant la resta i el docent en pràctiques els acompanyarà al so de l'ukelele, tot tocant els acords musicals de la proposta creada.</p> <p>Així mateix, cada vegada que cada grup presenti la seva proposta, la primera frase de la primera estrofa serà apuntada a la pissarra, perquè serveixi juntament amb el número de cada proposta de referència per les votacions que durem a terme a posteriori.</p>	
<p>Activitats de desenvolupament <i>Aprenem nous sabers</i></p>	<p>Tot seguit, una vegada cada grup ja hagi presentat i cantat la seva proposta musical, acompanyats del so de l'ukelele, es passarà al procés de votació, el qual s'explicarà a l'alumnat per escollir la millor proposta de la classe, que competirà amb la de l'altra classe de 6è a la votació final que es durà a terme el dia 21 d'abril, coincidint amb la celebració de la diada de Sant Jordi. Els encarregats de votar seran els delegats de tota l'escola, els quals a priori hauran d'haver fet votacions a l'aula per escollir l'opció de lletra més idònia, és a dir l'opció 1, de la classe de 6è A, o l'opció 2, de la classe de 6è B, però sense dir quina de les dues propostes es correspon a cada classe.</p> <p>Així doncs, abans durem a terme un procés de votació interna de cada classe de 6è, que</p>	<p>15 minuts</p>

	<p>equivaldria a una semifinal per escollir la millor proposta per representar la seva classe a la final, on votaran els delegats del centre. Per dur a terme les votacions de la semifinal, es farà servir la miniurna, on cada membre de l'alumnat de les classes de 6è dipositarà un paperet en blanc on hi haurà escrit el número de la proposta que més li agrada.</p> <p>Una vegada tothom hagi votat es procedirà al recompte de vots i a la proclamació de la proposta guanyadora de cada una de les classes. A més, la proposta guanyadora tornarà a sortir davant de l'aula a cantar-la, seguint el mateix format que es duu a terme al Festival de la Cançó d'Eurovisió, on el guanyador del concurs surt a cantar la cançó guanyadora del certamen després de les votacions.</p>	
<p>Activitats d'estructuració <i>Què hem après?</i></p>	<p>Seguidament, amb la finalitat de fer memòria respecte a les danses de capgrossos apreses prèviament. Donarem a conèixer el resultat del pas de dansa, que ha sortit guanyador per ser ballat com a últim pas de la dansa dels vedellets.</p> <p>Tot seguit, aquest pas que haurà sortit guanyador, serà ensenyat i après per tota l'aula, amb la intenció que tothom se l'apregui i conegui passos de danses tradicionals catalanes a través de la pregunta "Ballem?" que es projectarà a la pissarra de l'aula de música. Per fer-ho, primerament el docent en pràctiques ensenyarà el pas una vegada, sense l'acompanyament musical. Després, el tornarà a realitzar amb un voluntari que haurà escollit de forma aleatòria, sense música, amb la intenció de realitzar un modelatge dansaire i</p>	<p>10 minuts</p>

	<p>finalment durem a terme el pas tots junts.</p> <p>En el moment de dur a terme el pas tots junts la primera vegada el durem a terme sense música, ja que així tot l'alumnat podrà escoltar les indicacions numerals comentades, mentre dansem, pel docent en pràctiques com "1, 2, 2, 1, 2, 2". A la segona ho realitzarem amb música i finalment dansarem el pas una última vegada amb la finalitat de consolidar l'últim pas de la dansa dels vedellets sense desajusts.</p>	
<p>Activitats d'aplicació <i>Apliquem el que hem après</i></p>	<p>Finalment, per concloure la sessió aprendrem el pas principal del ball dels vedellets que es va repetint cada vegada que sona la tornada de la peça musical creada. Per aprendre-la, primer l'ensenyarem dues vegades sense música i el practicarem dues vegades amb la música.</p> <p>A continuació, ensenyarem el pas del ball que va entremig de la tornada tot practicant-lo dues vegades sense música, tot seguint les indicacions del docent en pràctiques, i dues vegades més amb la peça musical creada.</p> <p>Per concloure la sessió, durem a terme el pas 1, que equival a la tornada del ball, i el pas 2 seguits. Primerament, els dansarem seguits una vegada sense música i després dues vegades amb música, amb la finalitat de consolidar adequadament els dos passos ensenyats prèviament.</p>	<p>15 minuts</p>

BREU DESCRIPCIÓ DE COM S'ABORDEN ELS VECTORS EN AQUESTA SITUACIÓ D'APRENTATGE²³

En el marc d'aquesta tercera sessió de la situació d'aprenentatge s'aborda el vector de **l'aprenentatge competencial**, on a partir d'aquest l'alumnat aprengui a valorar, respectar i acceptar els resultats escollits a través d'una via democràtica com són les votacions, un aspecte que no només els servirà per dur-ho a terme a l'escola, sinó a la vida quotidiana quan l'alumnat sigui més gran. Així doncs, els conscienciem de la importància de votar, ja que permet resoldre molts tipus de problemes en diferents contextos reals.

Així mateix, un dels vectors que s'aborda és el de **la ciutadania democràtica i consciència global**, tot fent amb les votacions a realitzar futurs ciutadans crítics i compromesos amb el seu entorn i així assolir una societat més justa, equitativa i democràtica. A més, un altre dels vectors que tenim present és **la universalitat del currículum**, ja que en aquesta sessió es té present el fet que tothom pugui tenir accés a l'educació de la dansa, marcant el camí cap a la inclusió i l'èxit educatiu, tot adaptant i integrant la discapacitat física d'un membre de l'alumnat dins la sessió a través del recurs didàctic de les titelles.

MESURES I SUPORTS UNIVERSALS²⁴

Amb el principal objectiu que tot l'alumnat pugui dur a terme la sessió sense quedar-se enrere, durant la sessió hi haurà la presència de dos docents, amb la finalitat de proporcionar un aprenentatge més individualitzat davant els dubtes o correccions a dur a terme dins la sessió. Així mateix, per tal de proporcionar un aprenentatge de la dansa on tothom es pugui sentir inclòs, independentment de la discapacitat física que presenti, es proporcionarà dues titelles, amb la finalitat de dur a terme els passos coreogràfics sense realitzar els salts i els moviments, els quals passaran a ser substituïts per aquests.

SESSIÓ 4. DANSEM?

Títol	Dansem?
Curs (Nivell educatiu)	6è de primària.
Àrea/ Matèria²⁵/ Àmbit²⁶	Àmbit d'educació artística.

DESCRIPCIÓ (Context²⁷ + Repte²⁸)

Per què aquesta situació d'aprenentatge? Està relacionada amb alguna altra? Quin és el context? Quin repte planteja?

Tenint present la introducció en dansa realitzada a priori, introduïrem una nova sessió realitzada amb aquesta mateixa temàtica, amb la finalitat que tot l'alumnat pugui conèixer el ball dels vedellets tal com es dissenyà tenint en compte l'últim pas del ball creat pel mateix alumnat de 6è.

Així doncs, amb la intenció que tothom pugui tenir l'oportunitat de dansar el ball, més enllà d'aquells membres de l'alumnat que el dansaran el dia de l'estrena, durem a terme aquesta sessió perquè tothom pugui tenir la mateixa igualtat de condicions

La faràndula, un recurs educatiu per a la construcció de la identitat cultural de l'alumnat de 6è de primària de l'escola Sant Roc d'Olot
Marc Romero i Cano

independentment del sorteig realitzat a priori. Per tant, aquesta sessió anirà relacionada amb la pregunta que estarà projectada a la pissarra que és la següent: "Dansem?".

D'aquesta manera, amb la següent qüestió inicial es pretén contextualitzar i incitar a l'alumnat del que farem a aquesta sessió, el qual té molta relació amb les realitzades prèviament.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

Amb la realització d'aquesta situació d'aprenentatge s'afavoreix l'assoliment de les competències específiques següents:

Competències específiques	<u>Àrea o matèria</u>
Competència específica 4. Dissenyar, elaborar i difondre creacions culturals i artístiques col·laboratives, assumint diferents rols, posant en valor el procés, per desenvolupar la creativitat, el sentit de pertinença i arribar a un resultat final.	Àrea d'Educació Artística.

TRACTAMENT DE LES COMPETÈNCIES TRANSVERSALS²⁹

Dins aquesta quarta sessió de la situació d'aprenentatge presentada s'estableix una de les competències transversals que és **la competència personal, social i d'aprendre a aprendre**, on a partir de l'aprenentatge de tot un reguitzell de passos

La faràndula, un recurs educatiu per a la construcció de la identitat cultural de l'alumnat de 6è de primària de l'escola Sant Roc d'Olot Marc Romero i Cano

coreogràfics de la dansa tradicional l'alumnat pugui no només aprendre els passos de l'estructura de la dansa, sinó també pugui treballar de forma harmònica dins un ambient grupal on hi hagi un respecte entre els companys del grup, amb la finalitat d'aconseguir un objectiu comú que és l'aprenentatge de tots els passos coreogràfics de la proposta folklòrica a dansar.

OBJECTIUS D'APRENTATGE³⁰ Què volem que aprengui l'alumnat i per a què? CAPACITAT + SABER + FINALITAT		CRITERIS D'AVAUACIÓ Com sabem que ho han après? ACCIÓ + SABER + CONTEXT	
1	Aprendre el compendi de passos coreogràfics que ens permetran assolir al complet la dansa tradicional presentada.	1	4.2 Implicar-se i participar activament assumint i experimentant amb elements de diferents llenguatges artístics i exercint responsabilitat col·lectiva i mostrant respecte vers la dansa tradicional a aprendre.

SABERS <i>Amb la realització d'aquesta situació d'aprenentatge es tractaran els sabers següents:</i>	
Saber	<u>Àrea o matèria</u>
Educació en arts escèniques i performatives <i>Percepció i anàlisi</i>	Àrea d'Educació Artística.

- Descobriment i descripció de manifestacions vinculades a l'expressió corporal i a les arts escèniques de diferents llocs, èpoques i estils, incloses les contemporànies, des d'una perspectiva de gènere, gaudint d'espectacles enregistrats o en viu.
- Aproximació als gèneres escènics tradicionals i valoració de la importància del patrimoni vinculat a aquestes arts.

Creació i interpretació

- Participació activa en processos creatius escènics col·laboratius de diferents gèneres escènics com la dansa tradicional assumint amb responsabilitat diferents rols per abordar l'escenografia.

DESENVOLUPAMENT DE LA SITUACIÓ D'APRENTATGE

Quines són les principals estratègies metodològiques que es preveuen utilitzar? Quins tipus d'agrupament realitzarem? Quins són els principals materials i recursos que necessitarem?, etc.

Amb la finalitat de dur a terme aquesta sessió d'aprenentatge vinculada a la dansa, seguirem amb el mateix fil conductor que

seguíem fins ara amb la metodologia de l'aprenentatge basat en reptes, on iniciàvem les activitats principals de les sessions a través d'una pregunta inicial que instava a l'alumnat a realitzar el verb d'aquesta. Tot i això, pel que fa a la metodologia del treball cooperatiu aquesta es deixa de fer durant aquesta sessió, ja que ja no es realitzaran grups, sinó que tot l'alumnat aprendrà els passos coreogràfics fent-ho de forma grupal simultàniament.

Pel que fa als materials i recursos a emprar, el docent en pràctiques necessitarà deu djembes, setze caixes xineses, la gravació de la peça musical creada, un altaveu i un ordinador per a dur a terme la sessió, la qual es realitzarà al gimnàs del centre educatiu.

ACTIVITATS D'APRENTATGE I D'AVAUACIÓ

	Descripció de l'activitat d'aprenentatge i d'avaluació	Temporització
Activitats inicials <i>Què en sabem?</i>	<p>Amb la intenció d'iniciar aquesta quarta sessió repassant el que hem après i conscienciant a l'alumnat de fins on hem arribat, farem un breu feedback, on a través de preguntes revisarem tot el camí elaborat i après fins aleshores.</p> <p>Tot seguit, comentarem que a l'anterior sessió vàrem aprendre tres passos del ball dels vedellets i amb la finalitat d'exemplificar-los els durem a terme amb la col·laboració de quatre membres de l'aula, als quals els demanarem que aquests ens facin un petit repàs,</p>	10 minuts

	per refrescar la memòria vers a aquests passos del ball.	
Activitats de desenvolupament <i>Aprenem nous sabers</i>	<p>A continuació, una vegada hàgim vist tot el camí traçat fins ara, amb la intenció de conscienciar i fer valorar a l'alumnat que tot el que han après té un sentit i una utilitat, passarem a dansar els passos del ball dels vedellets. Tot i això, abans repassarem el ritme de la peça musical fent-ho primer a través de "body percussion" i després mitjançant instruments com les caixes xineses i els djembes.</p> <p>Tot seguit, dansarem els passos del ball tradicional tot començant pel primer pas que equival al de la tornada, que es repeteix al llarg de la dansa un total de tres vegades. Així doncs, primerament amb l'ajuda de tres voluntaris escollits a l'atzar, exemplificarem el primer pas del ball, que és el principal de la dansa. Tot seguit, el practicarem una vegada tots junts. Primerament, el dansarem sense música dues vegades i després una vegada amb música.</p> <p>Seguidament, continuarem repassant els passos del ball tot dansant el segon pas, el qual primerament l'exemplificarem amb tres voluntaris diferents dels escollits anteriorment per representar el primer pas, i després el dansarem primer dues vegades sense música i una amb música.</p>	20 minuts
Activitats d'estructuració <i>Què hem</i>	Tot seguit, a la meitat de la sessió, dansarem el pas 1 i el pas 2 junts. Primer una vegada sense música i després una vegada amb música, les vegades que siguin necessàries amb la	20 minuts

<p><i>après?</i></p>	<p>finalitat de consolidar els passos a seguir de la dansa.</p> <p>A continuació, tornarem a dansar el pas 1 i el pas 2, els quals es repetiran a la segona part de la dansa que segueix una estructura musical d'A i B. Per fer-ho, practicarem els passos dues vegades, tenint en compte que ho fem fins al final de la primera repetició de la dansa, amb música.</p> <p>Una vegada ja hàgim après el primer i el segon pas de la dansa i la seva repetició, durem a terme la part de la segona repetició que és la tercera part de la dansa, la qual representa la seva clausura. Així doncs, pel que fa al primer pas de la tercera part, equival al pas 1 que és el de la tornada i el pas 3, seria el que fou dissenyat anteriorment per l'alumnat.</p> <p>Per tant, primerament durem a terme el pas 1 una vegada amb música i a continuació repassarem el pas 3, dues vegades, la primera sense música i la segona amb música. Tot seguit, dansarem la tercera part de la dansa, tot fent el pas 1 i el pas 3 junts, dues vegades amb música.</p>	
<p>Activitats d'aplicació <i>Apliquem el que hem après</i></p>	<p>Finalment, per acabar de consolidar tots els passos del ball après, primerament començarem repassant la primera i la segona estructura de la dansa, on trobem el pas 1 i el pas 2, que són els mateixos a la segona estructura, ja que és una repetició de la primera. Primerament, ho durem a terme sense música i darrerament amb música, les vegades que siguin</p>	<p>10 minuts</p>

	<p>necessàries per consolidar els passos apresos.</p> <p>Tot seguit, durem a terme el mateix procediment d'aprenentatge dels passos de la primera i la segona estructura, però amb la tercera estructura on tenim el pas 1 i el pas 3, que aquest últim és l'equivalent al pas dissenyat i votat per l'alumnat de 6è.</p> <p>Seguidament, per acabar de concloure la sessió ajuntarem la primera i la segona estructura del ball amb la tercera, amb la finalitat de dansar-la dues vegades amb música. Tanmateix, si a la segona vegada, aquesta no acaba de realitzar-se tal com s'estableix, es pot valorar dur a terme la dansa una tercera vegada.</p>	
--	---	--

BREU DESCRIPCIÓ DE COM S'ABORDEN ELS VECTORS EN AQUESTA SITUACIÓ D'APRENTATGE³¹

Durant el transcurs d'aquesta sessió de la situació d'aprenentatge s'aborden un seguit de vectors com el relacionat amb la **universalitat del currículum**, ja que el fet de tenir present a la diversitat a l'aula a través dels titelles permet que tothom pugui accedir a l'educació sense quedar exclòs del seu desajust físic i natural que pugui presentar.

També, un altre dels vectors que hi trobem és el del **benestar emocional**, a partir del qual es buscarà que l'alumnat pugui treballar i aprendre tot el compendi de passos coreogràfics tradicionals mitjançant el fet de sentir-se bé, tranquil i amb harmonia amb la resta del grup, aprenent i deixant aprendre.

MESURES I SUPORTS UNIVERSALS³²

Amb l'objectiu que cap dels membres del grup d'aula es quedi enrere dins aquesta sessió, el docent en pràctiques anirà comentant cada un dels passos coreogràfics mitjançant l'ajuda dels números transmesos oralment, així aquell membre de l'alumnat que presenti dificultats per ballar, tingui aquest recurs d'ajuda per assolir correctament els passos. Així mateix, una altra de les mesures que es proporcionarà a l'alumnat que presenti una discapacitat física, és l'ús de titelles per dur a terme amb l'ajuda d'un altre company d'aula els mateixos passos coreogràfics apresos però en un format adaptat i integrador.

SESSIÓ 5. VALOREM I APRENEM!

Títol	Valorem i aprenem!
Curs (Nivell educatiu)	6è de primària.
Àrea/ Matèria³³/ Àmbit³⁴	Àmbit d'educació artística.

DESCRIPCIÓ (Context³⁵ + Repte³⁶)

Per què aquesta situació d'aprenentatge? Està relacionada amb alguna altra? Quin és el context? Quin repte planteja?

Amb la finalitat de concloure tot aquest compendi de sessions didàctiques realitzades en el marc d'aquesta situació d'aprenentatge que parteix d'un problema del centre i que va relacionat amb una problemàtica que cada dia va in crescendo als centres educatius de primària de la ciutat d'Olot, drem a terme un últim repàs de la dansa apresada anteriorment i donarem temps perquè l'alumnat pugui valorar tot aquest seguit de sessions diferents de les que estan acostumats.

Així doncs, dins aquesta sessió caracteritzada per ser de 30 minuts, l'alumnat tindrà l'oportunitat de valorar el mètode d'aprenentatge on es combina els continguts musicals juntament amb la faràndula, mitjançant la pregunta inicial "T'atreveixes a

La faràndula, un recurs educatiu per a la construcció de la identitat cultural de l'alumnat de 6è de primària de l'escola Sant Roc d'Olot
 Marc Romero i Cano

fer de mestre/a per una vegada?”, que vol incitar a l'alumnat a valorar tot el mètode d'aprenentatge realitzat, fent així una de les tasques més recurrents que fem els mestres de primària que és valorar el que aprenen els infants, però ara invertint els papers i fent que els alumnes valorin el mètode del mestre.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

Amb la realització d'aquesta situació d'aprenentatge s'afavoreix l'assoliment de les competències específiques següents:

Competències específiques	Àrea o matèria
Competència específica 4. Dissenyar, elaborar i difondre creacions culturals i artístiques col·laboratives, assumint diferents rols, posant en valor el procés, per desenvolupar la creativitat, el sentit de pertinença i arribar a un resultat final.	Àrea d'Educació Artística.
Competència específica 1. Identificar aspectes vinculats a la pròpia identitat i a les qüestions ètiques relatives a un mateix, en el seu entorn proper, buscant la informació a l'abast i interpretant-la de forma reflexiva i crítica per promoure l'autoconeixement i el desenvolupament de l'autonomia moral.	Àrea d'Educació en Valors Cívics i Ètics.

Competència específica 4. Desenvolupar l'autoestima i l'estima de l'entorn, a partir de la identificació, expressió i gestió de les emocions i sentiments propis i reconeixent i valorant els dels altres, amb la finalitat d'assolir una actitud empàtica i respectuosa envers un mateix, els altres i la natura.	Àrea d'Educació en Valors Cívics i Ètics.
---	---

TRACTAMENT DE LES COMPETÈNCIES TRANSVERSALS³⁷

Dins aquesta última sessió de la situació d'aprenentatge hi trobem **la competència personal, social i d'aprendre a aprendre**, ja que a partir d'aquesta última sessió l'alumnat aprendrà a autoregular-se l'aprenentatge tot reconeixent el seu autoconeixement, la seva autoestima, el seu benestar emocional dins les sessions dutes a terme, la seva implicació i col·laboració i com creu que s'ha desenvolupat personalment a l'hora de treballar en equip. Així doncs, construirem un model personal de reflexió amb l'objectiu que l'alumnat pugui conèixer-se més del que es pensava.

OBJECTIUS D'APRENTATGE³⁸ Què volem que aprengui l'alumnat i per a què? CAPACITAT + SABER + FINALITAT		CRITERIS D'AVALUACIÓ Com sabem que ho han après? ACCIÓ + SABER + CONTEXT	
1	Consolidar l'aprenentatge de tot el conjunt de passos coreogràfics apresos, amb la finalitat d'aprendre la nova dansa tradicional.	1	4.2 Implicar-se i participar activament amb els elements del llenguatge escènic tradicional emprat i exercint responsabilitat col·lectiva i mostrant respecte vers la dansa tradicional apresada.
2	Identificar i determinar les millores personals i les conductes a millorar.	2	1.1 Reconèixer les pròpies capacitats físiques, sensorials i cognitives tenint en compte els punts forts i febles de la pròpia identitat promovent l'autoconeixement. 1.2 Identificar trets personals que facilitin el procés de construcció de la pròpia identitat amb responsabilitat i autonomia.
3	Reconèixer la implicació personal i el valor de l'esforç emprat dins les activitats individuals i col·lectives de les diverses sessions educatives.	3	4.1 Expressar de manera respectuosa les pròpies emocions manifestant una ajustada autoestima en activitats creatives individuals i de grup. 4.2 Regular adequadament les pròpies emocions a partir de la identificació d'aquestes i les dels altres, en activitats de

La faràndula, un recurs educatiu per a la construcció de la identitat cultural de l'alumnat de 6è de primària de l'escola Sant Roc d'Olot
 Marc Romero i Cano

		reflexió tant individuals com col·lectives.
--	--	---

SABERS	
<i>Amb la realització d'aquesta situació d'aprenentatge es tractaran els sabers següents:</i>	
Saber	<u>Àrea o matèria</u>
<p>Educació en arts escèniques i performatives</p> <p><i>Percepció i anàlisi</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● Aproximació als gèneres escènics tradicionals i valoració de la importància del patrimoni vinculat a aquestes arts. <p><i>Creació i interpretació</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● Participació activa en processos creatius escènics col·laboratius de diferents gèneres escènics com la dansa tradicional assumint amb responsabilitat diferents rols per abordar l'escenografia. ● Experimentació de processos creatius escènics i col·laboratius, identificant i valorant-ne les fases i els resultats finals. 	<p>Àrea d'Educació Artística.</p>
<p>Autoconeixement i autonomia moral</p>	<p>Àrea d'Educació en Valors Cívics i Ètics.</p>

- Valoració de l'ètica com a principi de les nostres accions en entorns propers relacionats amb la vida quotidiana.
- Presa de consciència, expressió i regulació de les emocions pròpies i alienes, basades en una autoestima ajustada, com a aspecte determinant en la millora del benestar individual i col·lectiu en la relació amb un mateix i amb els iguals.

DESENVOLUPAMENT DE LA SITUACIÓ D'APRENTATGE

Quines són les principals estratègies metodològiques que es preveuen utilitzar? Quins tipus d'agrupament realitzarem? Quins són els principals materials i recursos que necessitarem?, etc.

La principal estratègia d'aprenentatge que es preveu utilitzar en aquesta sessió és l'aprenentatge basat en reptes, a partir del qual s'intenta motivar a l'alumnat mitjançant una pregunta inicial, que en el cas d'aquesta sessió es duu a terme cap a la meitat de la sessió. En aquesta pregunta s'incitarà a l'alumnat a dur a terme la mateixa tasca que estem acostumats a realitzar el personal docent, que és la de valorar. No obstant això, aquestes valoracions no només es duran a terme a través de fitxes avaluatives, sinó també mitjançant dinàmiques grupals de caràcter anònim.

Així doncs, durant el transcurs d'aquesta sessió tindrem una primera part on es repassaran els passos coreogràfics apresos anteriorment, a través de fer-ho tots junts, i una segona part on es farà l'avaluació de tot aquest compendi de sessions, tot fent-ho individualment. Per a dur a terme la sessió, que es realitzarà a l'aula de música, necessitarem un ordinador, un

altaveu, papers en brut per a la dinàmica avaluativa, la fitxa per l'avaluació de les sessions i una classe àmplia com l'aula de música.

ACTIVITATS D'APRENTATGE I D'AVALUACIÓ

	Descripció de l'activitat d'aprenentatge i d'avaluació	Temporització
Activitats inicials <i>Què en sabem?</i>	<p>Tenint present tots els passos de la dansa apresos a les anteriors sessions, realitzarem un repàs de la dansa dels vedellets. Així doncs, començarem dansant la primera estructura dues vegades amb música. Tot seguit, realitzarem la segona estructura de la dansa dues vegades també amb música i a continuació ajuntarem la segona i la primera, per dansar-les seguides.</p> <p>Finalment, durem a terme el mateix procediment, però amb la tercera estructura, la qual en acabat l'ajuntarem amb la primera i la segona, dansant així la dansa al complet dues vegades amb la peça musical creada.</p>	15 minuts
Activitats d'aplicació <i>Apliquem el que hem après</i>	<p>Tot seguit, una vegada ja hàgim repassat el ball dels vedellets al complet, durem a terme una dinàmica de valoració de la tasca realitzada a través de dues dinàmiques que seran explicades a través d'una pregunta en forma de repte on dirà: "T'atreveixes a fer de mestre/a per una vegada?". La primera de les dinàmiques, en format anònim, consisteix a</p>	15 minuts

	<p>abaixar el cap, mentre el docent en pràctiques farà un total de 10 preguntes, on l'alumnat que se senti identificat amb el que es preguntí haurà d'aixecar la mà sense que la resta ho vegi. Mentrestant l'alumnat va responent les preguntes tot aixecant el braç, el docent en pràctiques anirà comptabilitzant el nombre de respostes de cada pregunta.</p> <p>A continuació, realitzarem la segona dinàmica on repartirem un paperet a cada un dels membres de l'alumnat. En una cara del paperet l'alumnat haurà d'escriure que és el que més els ha agradat de tot aquest procés d'aprenentatge i que és el que menys els ha agradat. En acabat cadascú ho entregará al docent en pràctiques.</p> <p>Finalment, els repartirem una fitxa d'avaluació, on hi haurà dos requadres. Al primer hauran de dibuixar, la dansa apresada del ball dels vedellets de l'escola, i en el segon hauran de dibuixar com li hagués agradat que hagués estat el ball, tot complementant el dibuix amb una explicació i escrivint allò que seria necessari millorar o no de la dansa apresada.</p>	
--	---	--

BREU DESCRIPCIÓ DE COM S'ABORDEN ELS VECTORS EN AQUESTA SITUACIÓ D'APRENENTATGE³⁹

En el marc d'aquesta última sessió de la situació d'aprenentatge s'aborden vectors com el vinculat amb la **universalitat del currículum**, ja que el fet de tenir present a la diversitat a l'aula, proporcionant titelles per a dur a terme els passos coreogràfics

La faràndula, un recurs educatiu per a la construcció de la identitat cultural de l'alumnat de 6è de primària de l'escola Sant Roc d'Olot
Marc Romero i Cano

tradicionals, permet a tots els membres de l'aula l'accés a l'educació musical.

També, un altre dels vectors que hi trobem és el del **benestar emocional**, on a través d'aquest l'alumnat tingui present l'experiència personal realitzada i la vinculació d'aquesta amb la satisfacció que n'obté d'un mateix respecte a aquesta experiència. D'aquesta manera, s'intenta ajudar a l'alumnat a fer front a les dificultats que hagi pogut tenir i així ser conscient de la manera existent per superar-les positivament.

MESURES I SUPORTS UNIVERSALS⁴⁰

Amb l'objectiu de proporcionar una sessió dinàmica, on tothom tingui cabuda, es proporcionarà el recurs dels titelles, a la primera part de la sessió. Pel que fa a la segona part d'aquesta, per tal d'oferir una àmplia varietat de formes avaluatives i autoavaluatives, es realitzarà dues dinàmiques on no seran necessàries fitxes didàctiques i en acabat es proporcionarà a cada un dels membres de l'alumnat una fitxa on hauran d'avaluar a través del dibuix les sessions realitzades. D'aquesta manera, aquell alumnat que presenti dificultats a l'hora de valorar, que és una tasca que estan poc acostumats a fer, o escriure, es trobarà amb una alternativa poc comuna com és el fet de transmetre el que penses mitjançant el dibuix.

Annex 2. INSTRUMENT 1, DIARI DE CAMP

Aquest primer instrument d'anàlisi a utilitzar dins la investigació ha permès evidenciar un seguit de mancances de coneixements de l'alumnat de 6è de primària vers la faràndula. Aquest desconeixement detectat serà analitzat de forma qualitativa durant el procés d'investigació emprat.

- DILLUNS 20 de març de 2023 (30è dia de pràctiques):

Avui, coincidint amb el primer dia de la primera setmana amb el docent especialista, m'he trobat amb una situació que feia temps que havia anat observant, però que encara no l'havia confirmat del tot. El cas és que parlant amb l'alumnat de 6è abans d'entrar a classe, una gran part d'ells em preguntaven sobre què anirien les sessions que jo els faria la setmana que ve.

En preguntar-me sobre què anirien les sessions, jo els hi he contestat que anirien sobre la faràndula. La qüestió és que a través de la conversa que vaig mantenir amb ells, molts no sabien què era la faràndula, de fet alguns comentaven que no l'havien vist mai i fins i tot dubtaven del significat de la paraula, fet que em va preocupar produint-se a més a Olot.

A més, per veure quins coneixements tenien sobre altres tradicions de la cultura popular catalana, els hi he preguntat si sabien què eren els panellets i una gran part de l'alumnat no ho sabia. Aquesta situació m'ha alarmat, ja que aquesta desconeixença pot produir un gran problema d'identitat que pot fer trontollar els fonaments de la nostra cultura.

La faràndula, un recurs educatiu per a la construcció de la identitat cultural de l'alumnat de 6è de primària de l'escola Sant Roc d'Olot
Marc Romero i Cano

Annex 3. INSTRUMENT 2, QÜESTIONARI

Aquest qüestionari adreçat a l'alumnat de 6è de primària de l'escola Sant Roc d'Olot, pretén posar de manifest i analitzar quantitativament el seguit de llacunes de coneixements, observades durant les primeres setmanes a l'escola de pràctiques, que té l'alumnat d'aquest curs dins la clausura de la seva etapa d'educació primària obligatòria. Una etapa on segons el currículum establert per la Generalitat de Catalunya, els elements de la cultura popular han d'estar ben consolidats.

I TU, QUANT EN SAPS?

- 1. Saps què és la faràndula?**
- 2. Hi ha faràndula a Olot? Quina coneixes?**
- 3. De quines figures populars està formada la faràndula? Cita'ls.**
- 4. Quins mesos de l'any podem veure la faràndula de la ciutat d'Olot?**
- 5. Com es diu el capgròs que sempre acompanya als gegants d'Olot?**
- 6. Com es diu la faràndula del barri de Sant Roc?**
- 7. Saps a quin ball s'atribueix la lletra "Na-nari, na- nari"?**
- 8. Quina formació musical acompanya sempre als gegants d'Olot?**
- 9. Quan la formació musical que acompanya els gegants d'Olot para de tocar, qui és l'encarregat que els gegants tinguin sempre música?**
- 10. Quines festes i celebracions de la cultura popular catalana coneixes?**

La faràndula, un recurs educatiu per a la construcció de la identitat cultural de l'alumnat de 6è de primària de l'escola Sant Roc d'Olot
Marc Romero i Cano

Annex 4. INSTRUMENT 3, ENTREVISTA A DOCENTS DE MÚSICA

Aquest seguit de preguntes emmarcades dins l'entrevista que es realitzarà i enregistrarà a tres docents de música de tres centres educatius públics i diferents de la ciutat d'Olot, té la finalitat de compartir i analitzar qualitativament les metodologies de treball de la faràndula a aquestes tres escoles de primària d'Olot. A més, té la intenció d'inspirar a través d'idees pedagògiques i posar de manifest un seguit de mancances observades que viu l'escola de pràctiques en relació amb l'aprenentatge de la faràndula a l'escola.

ENTREVISTES A DOCENTS DE MÚSICA

- Què representa la faràndula per la comunitat educativa de l'escola?
- D'on va venir la idea de tenir una faràndula pròpia per l'escola? Tenia una funció pedagògica?
- En el moment de decidir quina faràndula volíeu, la idea va sorgir dels infants i es decidí consensuadament amb tota l'escola o només ho van decidir els docents?
- Com treballeu la faràndula d'Olot al centre educatiu? I la faràndula de l'escola?
- Com us organitzeu treballar la faràndula en consonància al currículum?
- Creus que s'hauria de treballar diferent de la manera que s'ha dut a terme fins a l'actualitat?
- Consideres que s'ha de treballar específicament en un curs o creus que es pot treballar en edats més adultes?
- Creus que la faràndula esdevé un element clau per la construcció de la identitat olotina de l'infant? Per què?
- Veus la faràndula com un element cabdal per la integració al municipi d'aquells infants nouvinguts? Per què?

La faràndula, un recurs educatiu per a la construcció de la identitat cultural de l'alumnat de 6è de primària de l'escola Sant Roc d'Olot
Marc Romero i Cano

- Quin factor creus que és més important per la construcció de la identitat dels infants; la música i la lletra del ball de les figures o la dansa d'aquestes?

- Creus que la música té una capacitat més integradora que les llengües en el moment de fer créixer la identitat cultural dels infants?

- Consideres que apostar per un procés participatiu que implica a l'alumnat a l'hora de decidir com volem que sigui la nostra faràndula ajuda a créixer la identitat d'aquest?

- D'on creus que ve la passió que tenim els olotins per la faràndula? Et sents responsable d'aquesta passió?

La faràndula, un recurs educatiu per a la construcció de la identitat cultural de l'alumnat de 6è de primària de l'escola Sant Roc d'Olot
Marc Romero i Cano

Annex 5. INSTRUMENT 4, ENTREVISTA A L'ALUMNAT DE 6è

Aquest últim instrument té l'objectiu principal d'entrevistar de forma individual a tot l'alumnat de 6è de primària de l'escola de Sant Roc, amb la finalitat d'analitzar qualitativament, abans i després de la intervenció musical, la concepció de l'alumnat en relació amb la interacció, la motivació i la identitat cultural d'aquest vers la faràndula treballada a partir del mètode pràctic dissenyat.

. ABANS DE LA INTERVENCIÓ:

- Què és el que t'agrada més de ballar la faràndula de la teva escola? (El sentiment de pertinença i d'orgull, la dansa, la música que balles, que et vegin els amics o la família...).

- Creus que la faràndula de l'escola és important pels alumnes del centre educatiu? Per què?

- T'hauria agradat poder triar la música i la lletra d'en Roc i en Cuc o ja t'agrada la que teniu?

- En cas que t'hagués agradat triar la música i la lletra del ball d'en Roc i en Cuc, per què t'hagués agradat triar-la? Quina música hauries escollit?

- En cas que haguessis pogut triar la música i la lletra d'en Roc i en Cuc, creus que ara t'identificaries més amb l'escola i Olot?

- Et motivaria més treballar la faràndula d'una manera participativa on l'alumnat pogués dansar-la, crear-ne una part del ball o la lletra? Per què?

La faràndula, un recurs educatiu per a la construcció de la identitat cultural de l'alumnat de 6è de primària de l'escola Sant Roc d'Olot
Marc Romero i Cano

. DESPRÉS DE LA SESSIÓ:

- Ara que hem treballat la faràndula a 6è, a partir dels vedellets, què creus que és el que t'agrada més quan balles la faràndula de la teva escola? (El sentiment de pertinença i d'orgull, la dansa, la música que balles, que et vegin els amics o la família...).

- Després d'haver treballat la faràndula a partir dels vedellets. Creus que la faràndula de l'escola és important pels alumnes del centre educatiu? Per què?

- T'ha agradat poder triar la lletra i l'últim pas del ball dels vedellets?

- Després d'haver creat la lletra del ball dels vedellets i inventat l'últim pas del ball dels vedellets t'identifiques més amb l'escola de Sant Roc i la faràndula d'Olot? Per què?

- T'ha motivat treballar la faràndula d'una manera participativa on l'alumnat pogués dansar-la, crear-ne una part del ball o la lletra? Per què?

- La metodologia de l'aprenentatge musical participatiu, on els alumnes heu pogut treballar en grup i utilitzar les TIC, tot creant i inventant passos coreogràfics i lletres, creus que és una millora per a treballar la faràndula a l'escola?